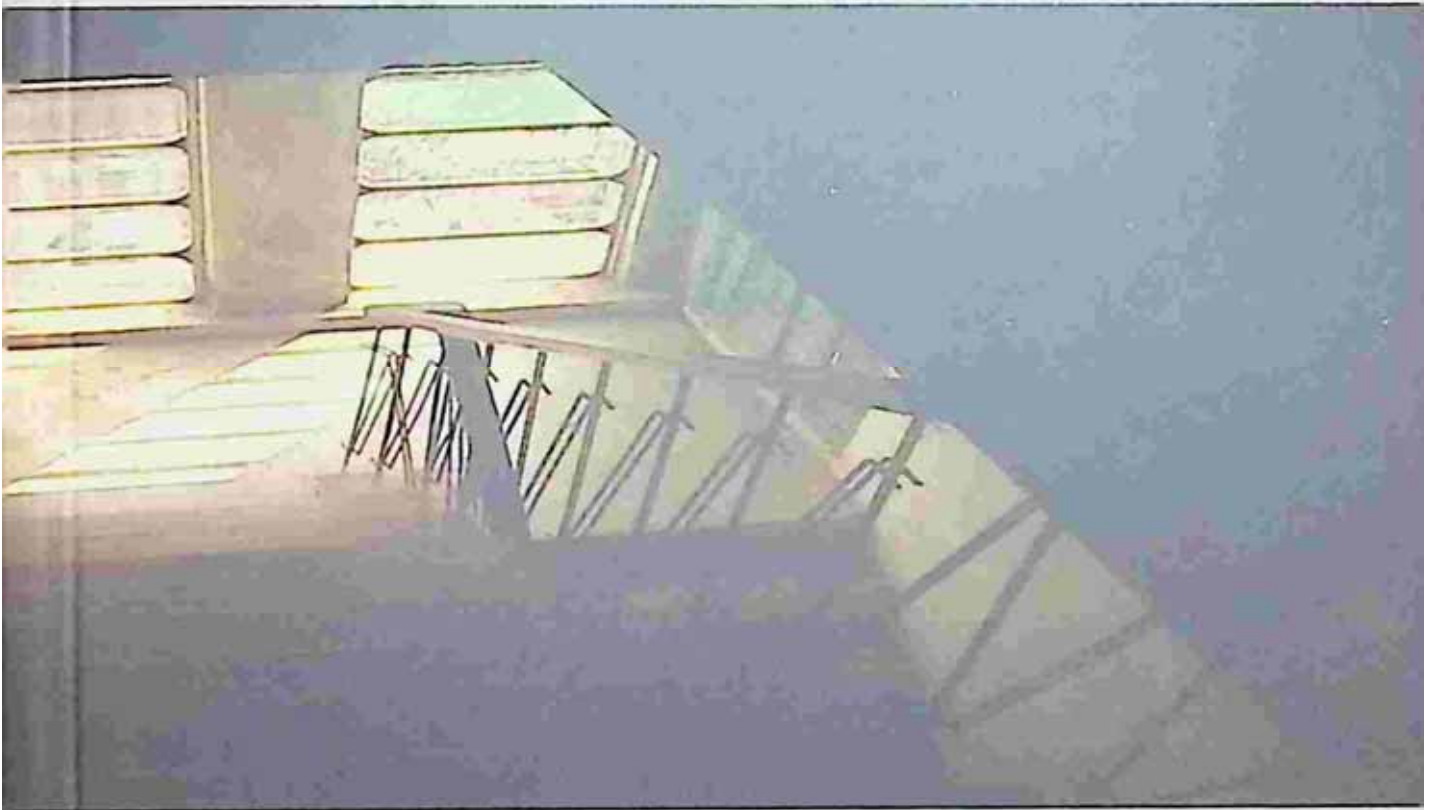

လူထုစိန်ဝင်း

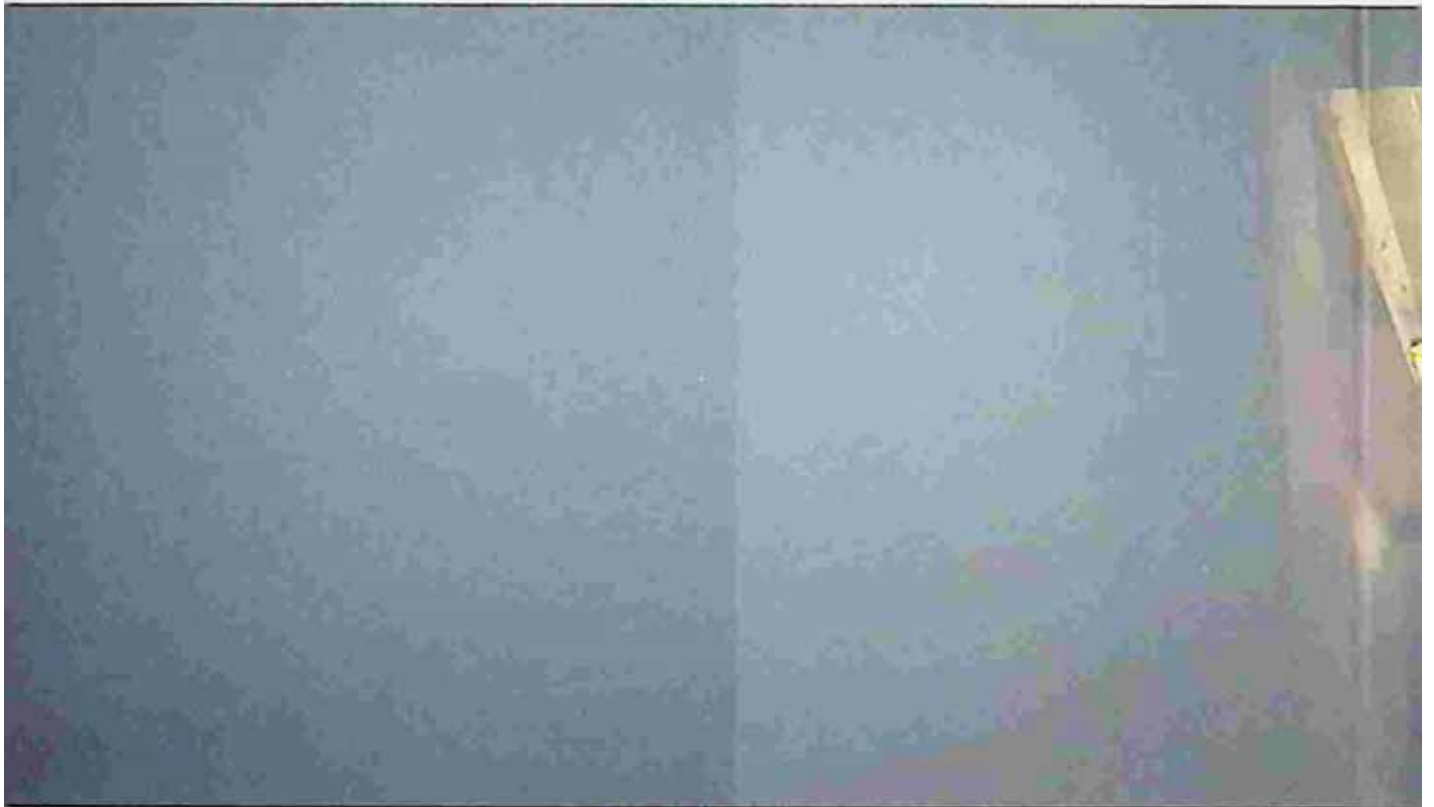
ဆင်းရဲခြင်းထောင်ချောက်

အက်ဆေးများ

mgcoe.com

SAMPLE BOOK

LDSW- 2000 Ks

9 788124 848049

mgcoe.com

ဒို့တာဝန်အရာဝင်္ဂ

- ပြည်ထောင်စုပဋိကွဲ
- တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုပဋိကွဲ
- အချစ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဒို့ဘဇေ
ဒို့ဘဇေ
ဒို့ဘဇေ

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပအဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးတည်ချက်(၄)ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- ခိုင်မာသည့်စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ပြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြစ်ပေါ်လာသည့် စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

ဗိမ္မာရေးတည်ချက်(၄)ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားဗိမ္မာရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ရော့ကွက်ဗိမ္မာရေးစနစ် ပီပြင်စွာပြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ ဗိမ္မာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော်ဗိမ္မာရေးတစ်ရပ်လုံးကို ပန်တီးနိုင်ငံပွင့်လင်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးတည်ချက်(၄)ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တပြင်ပေးရေး
- အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ်ပြင်ပေးရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်ပြင်ပေးရေး

ဆင်းရဲခြင်းထောင်ချောက်

လူထုခိန်ဝင်း

နှစ်ကာလများ

အမှတ် ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ်
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။
တဆင့်/ ဖုန်း-၂၁၁၇၄၅

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

လူထုစိန်ဝင်း

ဆင်းရဲခြင်းထောင်ချောက်

ပထမအကြိမ်-မေလ၊ ၂၀၀၉

တန်ဖိုး ၂၀၀၀ ကျပ်

အုပ်ရှေ

၅၀၀

ဖြန့်ချိရေး

နှစ်ကာလများစာပေ

၁၀၄-အပေါ်ဆုံးထပ်၊ အောင်ဇေယျလမ်း

အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

e-mail: theeras2001@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ - ဒေါ်သင်းသင်းမွန်၊ သင်း စာပေ အမှတ် ၁၀၊ ရတနာမြိုင်လမ်း၊ လှည်းတန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ အတွင်းနှင့် အဖုံးပုံနှိပ် - ဦးဇော်မြင့်ဝင်း၊ ကာလာရုံပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၄/ဘီ၊ ၃၁ လမ်း၊ ပန်းပဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၄၀၀၄၁၃၀၃၀၉။ မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၄၀၀၂၆၇၀၃၀၉။

စာအုပ်ချုပ် - ကိုမြင့်။

မျက်နှာဖုံးဓာတ်ပုံ - MOTION Sickness . Ine

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - Futurist

၈၀၈.၈၄
လူထုစိန်ဝင်း
ဆင်းရဲခြင်းထောင်ချောက် / လူထုစိန်ဝင်း။ - ရန်ကုန်၊
သင်းစာပေ၊ ၂၀၀၉ ။
၁၃၅ - စာ၊ ၁၃ x ၂၁ စင်တီ။
(၁) ဆင်းရဲခြင်းထောင်ချောက်

မာတိကာ

စီစဉ်သူစကား

၁။	အကြောက်လွန်ရောဂါရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ဝေဒနာ	၉
၂။	ပန်းတစ်ပွင့်ရဲ့ အသုံးကျမှု	၁၃
၃။	လူစွမ်းကောင်း ယဉ်ကျေးမှု	၁၇
၄။	မိုနိုယဉ်ကျေးမှု၊ မာလ်တီယဉ်ကျေးမှုနဲ့ လူငယ်	၂၂
၅။	ရွှေဆိုင်းခြင်း အနုပညာ	၂၇
၆။	စာအုပ်တွေကို မီးလောင်တိုက်သွင်းခြင်း	၃၂
၇။	ကြော်ငြာတွေထဲမှာ အသိဉာဏ်ရှိသတ္တဝါ ရှိသလား	၃၆
၈။	မိဒီယာတို့ရဲ့ “ချိန်ခွင်လျှာ ညီမျှမှု” လုပ်ရပ်	၄၁
၉။	အဆက်အစပ်မဲ့ စစ်ပွဲတစ်ခုရဲ့ ခန္ဓာဗေဒ	၄၆
၁၀။	ကျန်းမာရေး မာရသွန်ပြိုင်ပွဲ အနိုင်ရဖို့	၅၁
၁၁။	ကမ္ဘာပျက်စာအုပ်တွေ ဘာကြောင့် လူကြိုက်များနေတာလဲ	၅၅
၁၂။	လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ အားကစားရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ	၅၉
၁၃။	ဆင်းရဲခြင်းထောင်ချောက်	၆၃
၁၄။	အိုပရာဝင်းဖရေးရဲ့ နေခြင်းအဓိပ္ပာယ်	၆၇
၁၅။	ဆူနာမီနဲ့ နိုင်ငံတကာအကူအညီ	၇၂
၁၆။	စာမတတ်တဲ့ အမေရိက	၇၆
၁၇။	ငြိမ်းချမ်းရေးဆုတောင်း	၈၀
၁၈။	စာနယ်ဇင်းသမားနဲ့ အမှန်တရား	၈၆
၁၉။	ပက်ပံ ယဉ်ကျေးမှု	၉၁
၂၀။	နယူးယောက်ရဲ့ မနောမယဂမ္ဘီရ	၉၇
၂၁။	စားပွဲခုံကို မုန်းတဲ့သူ	၁၀၁
၂၂။	မျိုးဆက်သစ် ကိုရီးယားလူငယ်တွေရဲ့ အမြင်သစ်၊ အတွေးသစ်	၁၀၅

၂၃။	ရှင်ခြင်းနဲ့ သေခြင်း	၁၀၈
၂၄။	ပန်းကန်ပြားထဲမှာ ကဗျာကိုတွေ့ရှိခြင်း	၁၁၂
၂၅။	အမျိုးချစ်သူ မဖြုန်းတီးဘူး	၁၁၆
၂၆။	စီးပွားရေး မာဖီးယားဂိုဏ်းများအန္တရာယ်	၁၂၀
၂၇။	တော်ပါတယ် ဒါပေမယ့် သိပ်မတော်ဘူး	၁၂၄
၂၈။	သမ္မတသစ် အိုဘားမား ရင်ဆိုင်ရမယ့် အန္တရာယ်	၁၂၈
၂၉။	လက်လုပ်ပစ္စည်းတစ်ခုရဲ့ ပီတိတန်ဖိုး	၁၃၂

=====

ဒီစာအုပ်မှာ ပါတဲ့ အက်ဆေးတွေဟာ ဝင်းဇော်၊ လူထုစိန်ဝင်းအမည်များနဲ့
Bi weekly eleven ဂျာနယ်မှာ အမှတ် ၁ မှ စတင်ကာ (၂၈-၁၂-၀၈)အထိ
ဆရာလူထုစိန်ဝင်း ဘာသာပြန်၊ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သမျှကို စုစည်းထုတ်ဝေ
လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ။

စီစဉ်သူ
နှစ်ကာလများ

အကြောက်လွန်ရောဂါရဲ့ နောက်ဆက်တွဲဝေဒနာ

ဖရန်စစ္စကို ဒီဂိုယာက သူ့ရဲ့ 'အမည်းရောင်ပန်းချီ' ကားများ စီးရီးကို ရေးဆွဲဖန်တီးလိုက်ချိန်က ၁၉ ရာစု ဥရောပတိုက်ရဲ့စစ်ပွဲနဲ့ လူသားတို့ရဲ့ သဘာဝကို စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်စွာနဲ့ ဖော်ထုတ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် 'တင်းပုတ်များနဲ့ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲ' ကားကတော့ ဒီကနေ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေရဲ့ မိုက်မဲရူးသွပ်မှုကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင် အရအမိဖမ်းယူပြသဖို့ ရေးဆွဲခဲ့တယ်လို့တောင် ဆိုကောင်း ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီကားက လူနှစ်ယောက် သဲညွန်ကြီးထဲနစ်မြုပ်နေရင်းက တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အပြင်းအထန်ထုနှက်တိုက်ခိုက်နေကြတာကို တင်ပြထားပါတယ်။

သဲညွန်ထဲက ဘဝဟာ အစွရေးရဲ့ အတွေ့အကြုံကို နည်းမျိုးစုံနဲ့ ပြောင်းလဲသွားစေခဲ့ပါတယ်။ အကြမ်းဖက်မှုနဲ့ တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ခဲ့ရသူများမှာ တော့ သေတပန်သက်ဆုံးအမာရွတ် ထင်ကျန်ရစ်စေတဲ့ ကာယဝေဒနာ စိတ်ဝေဒနာတွေခံစားခဲ့ကြရပါတယ်။ စိတ်ကျန်းမာရေးလုပ်သားများအနေနဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ဟာ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုတစ်ခုမကမှာ ဒဏ်ရာရခဲ့ကြတဲ့ ဝေဒနာသည်များစွာကို ပြုစုကုသခဲ့ကြရပါတယ်။ အကြမ်းဖက်မှုရဲ့ သားကောင် ဖြစ်ခဲ့ရသူတစ်ဦးအတွက် ပူဆွေးသောကရောက်လို့မှ မကြာလှသေးခင်မှာ နောက်ထပ်သွေးသားရင်းချာတစ်ဦး ထပ်မံဆုံးရှုံးခဲ့ရသူများကို ကူညီဖို့ ကျွန်ုပ်တို့ ကြိုးစားနေကြရပါတယ်။ မြောက်မြားလှစွာသော သေကျေဒဏ်ရာရ သူတွေနဲ့ ခြေပြတ်လက်ပြတ်ဖြစ်ခဲ့ရသူတွေကို ထိတွေ့ရလွန်းလို့ ကိုယ်တိုင် တစ်ဆင့်ခံ အကြောက်လွန်ရောဂါရလာဖို့ အန္တရာယ်ရှိနေတဲ့ ဆရာဝန်တွေ သူနာပြုဆရာမတွေနဲ့လည်း အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြရပါတယ်။

အကြမ်းဖက်မှုတွေ၊ အသုဘတွေ၊ သေဆုံးသူများရဲ့ ရုပ်ပုံတွေကို ချည်းထပ်တလဲလဲမြင်တွေ့နေရခြင်းကြောင့် လူတွေအားလုံး တစ်ဆင့်ခံ အကြောက်လွန်ရောဂါရလာစေမယ့် အန္တရာယ်ကြီးရှိနေပါတယ်။ တိုက်ခိုက်မှု အသစ်တစ်ခုဖြစ်လာတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ လူနာများမှာ ခပ်စောစောကရခဲ့တဲ့ အကြောက်လွန်ရောဂါကို အသက်ပြန်သွင်းပေးသလိုဖြစ်စေပါတယ်။

အကြမ်းဖက်မှုရဲ့ သားကောင်ဖြစ်ရသူနဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်မှုကို အနီးကပ်ကြုံတွေ့လိုက်ရမှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အထိတ်ထိတ် အလန့်လန့် ကျိုးလန့်စာစားဖြစ်နေရသူများလည်းရှိပါတယ်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် တစ်ဦးဆိုရင် ကဖေးဆိုင်တစ်ခုက ထွက်လာခါစလေးမှာပဲ သူထိုင်ခဲ့တဲ့ ဆိုင်ဟာ ဧည့်သည်များနဲ့အတူ ဖောက်ခွဲခံလိုက်ရတဲ့အတွက် အကြီးအကျယ်ရှောခံရ သွားပါတယ်။

အကြမ်းဖက်မှုထက်ပိုပြီး စိတ်ဓာတ်ကျဖွယ်ရာ ကောင်းတာကတော့ ဒါတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့နည်းလမ်းမတွေ့နိုင်သေးဘူးဆိုတာကို ပိုပိုပြီး သဘောပေါက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ကြုံတွေ့နေရတာကို အားလုံးက 'အခြေအနေ' လို့ခေါ်ကြပါတယ်။ 'အခြေအနေ' ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ပညတ်သဘောနဲ့ပြောဆို နေကြခြင်းက ဘာကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြ နေသလဲဆိုတော့ ဒီကိစ္စများအတွက် ဘယ်သူ့မှာ တာဝန်ရှိတယ်ဆိုတာမရှိ သလို ဘယ်လိုမှလည်း ထိန်းချုပ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့အချက်ဖြစ်ပါတယ်။

လျှို့ဝှက်ကျိန်စာတစ်ခုလို ဒါမှမဟုတ် တန်ခိုးငွေတစ်ခုလို 'အခြေအနေ' ဟာ အလိုလို ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး အခြေချနေပါတော့တယ်။ ဘာမှ မတတ်နိုင်တဲ့ ဒီလိုအင်အားမဲ့ အခြေအနေမှာ လူတွေရဲ့စိတ်ဟာ 'ထိရှလွယ်ခြင်း' နဲ့ 'ထုံခြင်း' နှစ်ခုကြားမှာ ကူးချည်သန်းချည်ဖြစ်နေကြတယ်။

ပိုင်ရှင်မဲ့ အထုပ်တွေကို သတိထားစောင့်ကြည့်တာ၊ သတင်းပို့တာ လုပ်နေကျ အစွဲရေးလူမျိုးတွေဟာ ခုဆိုရင် ပါလက်စတိုင်းလို့ယူဆတဲ့ လူတွေရဲ့ လက်ထဲက အထုပ်မှန်သမျှကို မျက်လုံးဖြဲပြီး မကြည့်ဘဲမနေနိုင် ကြတော့ဘူး။ အသားမည်းတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက် ကုတ်အင်္ကျီထူကြီး ဝတ်ထားတာကို ဗုံးတွေပတ်ထားတယ်ထင်ပြီး ဖမ်းချုပ်ရှာဖွေတဲ့ဖြစ်ရပ်မျိုးတွေ တစ်ကြိမ်မက ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။ (အနည်းဆုံးဖြစ်ရပ်နှစ်ခုလောက်မှာတော့ သံသယဟာ အမှန်ဖြစ်သွားပြီး လူ့အသက်ပေါင်းများစွာကို ကယ်ဆယ်နိုင်ခဲ့ ပါတယ်။)

စစ်တပ်ထဲက သားသမီးတွေအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်နေကျဖြစ်နေတဲ့

အစွရေးလူမျိုးများဟာ အခုစာသင်ကျောင်းတွေထဲက သူတို့ သားသမီးများ အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်နေကြရပါတယ်။ တကယ်လည်း ကျောင်းပြင်ပလှုပ်ရှားမှုမှန် သမျှရပ်ဆိုင်းထားရပါတယ်။ ခုလတ်တလောရက်တစ်ရက်မှာ နဟာရီးယားမြို့ တော်ဝန်က အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုတစ်ခုဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ သတင်းရတာ ကြောင့် သူ့မြို့ရှိ ကျောင်းအားလုံး ပိတ်ပစ်လိုက်ပါတယ်။ အစုအဝေး လုပ်ရတာ အထုံအလှေကြီးမားတယ်လို့ ထင်ရှားတဲ့နိုင်ငံမှာ ခုတော့ အငယ်ဆုံး ကလေးလေးတွေကတောင် လူစုလူဝေးကို ရှောင်ရမယ်ဆိုတာ သိနေ ကြပါတယ်။

ဒီလို သတိရှိနိုးကြားခြင်းရဲ့ အခြားတစ်ဘက်မှာတော့ ဆင်ခြင်တုံ တရားကို မေ့ဆေးပေးခံလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့သော ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ အကြားအမြင်များတဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ စိတ်အားထက်သန်ပြင်းပြတဲ့ အသိမိတ်ဆွေ များဆိုရင် သတင်းစာဖတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးငြင်းခုံခြင်းဆိုတာတွေကို မလုပ်ကြတော့ပါဘူး။ တချို့ကတော့ သတင်းတွေကို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှု ကြောင့် အသေအပျောက်ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ ဒဏ်ရာရသူဘယ်မျှရှိတယ် ဆိုတဲ့ အရေအတွက်နဲ့ သုံးသပ်တဲ့ပြန်ခြင်းပြုနေကြတယ်။ (ဒါကတော့ သိပ်မဆိုးဘူး၊ သုံးယောက်ပဲသေတယ်ဆိုတာမျိုးပေါ့)။ ကျွန်ုပ်တို့သိတဲ့ မိခင်ငယ်တစ်ဦးဆိုရင် ဒီလိုထိခိုက်ရှုရှာခြင်းမရှိတတ်တဲ့ ဥပေက္ခာစိတ်ဓာတ်မျိုး အသက် ၄ နှစ်နဲ့ ၆ နှစ်သာရှိသေးတဲ့ သူ့သားနှစ်ယောက်မှာ ရှိနေတာကို မြင်တွေ့နေရတယ်။ ကလေးနှစ်ယောက်ဟာ 'အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှု' ဆိုတဲ့ စကားကို အော်ဟစ်ရင်းနဲ့ သူတို့ကစားစရာ အရပ်ကားလေးတွေကို ပျော်ရွှင်စွာ နဲ့လေထဲပစ်မြှောက်ဆော့ကစားနေကြတယ်။ ဒါ့အပြင် ပါလက်စတိုင်းလူမျိုး များအပေါ် ပြုမူတဲ့ ဒဏ်ခတ်မှုတွေအပေါ်မှာလည်း အလေးမထားတော့တဲ့၊ ထုံနေတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး အစွရေးလူမျိုးတွေမှာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ အစွရေး လူမျိုးအများစုက ငြင်းပယ်ခြင်းကို ကျင့်သုံးနေကြတယ်။ လူသားတွေရဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာများကို လျစ်လျူရှုနေလိုက်ခြင်း၊ ဒါမှမဟုတ် 'သူတို့ကစလုပ် တာပဲ' ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့ တရားမျှတမှု ထူထောင်နေကြတယ်။

နိုးကြားခြင်းနဲ့ ထုံခြင်းပေါင်းစပ်မှုကို ရုပ်မြင်သံကြားဌာနတစ်ခုရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်က ဖော်ပြနေတယ်။ အဲဒီဒေသက အစီအစဉ်က ရုပ်မြင် သံကြား ဖန်သားပြင်ကို နှစ်ပိုင်းပိုင်းပြီး တစ်ပိုင်းမှာက အသေခံပုံးခွဲ တိုက်ခိုက်မှု ဖြစ်ပြီးစ လူခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတွေနဲ့ လူနာတင်ကားတွေကို ပြနေပြီး တခြားအပိုင်းမှာတော့ ဘောလုံးပွဲတစ်ပွဲကို ပြသနေပါတယ်။ ဒီလိုပြတော့

mgyoe.com

ကြည့်ရှုသူများအနေနဲ့ နှစ်မျိုးစလုံးကို လွတ်မသွားတော့ဘူးပေါ့။

စိတ်ပျက်စရာ သလ္လာတွေဖုံးအုပ်နေမှုနဲ့ မရေရာမှုဆိုတဲ့ ဒီဆန်းပြားတဲ့ အခြေအနေမှာ အရာအားလုံး ကမ္မသကာ သဘောဆောင်နေပြီး လက်ပိုက်ကြည့်နေရသလို ခံစားနေကြရတယ်။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်တွေ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ လွင့်မျောကွယ်ပျောက်သွားခြင်းနဲ့အတူ အလုပ်တွေ ပါမသွားတဲ့ လူအများအဖို့မှာလည်း ရှေ့အတွက် ကြိုတင်စီမံဖို့ဆိုတာ ခက်ခဲလာခဲ့တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့စကားပြောမိတဲ့ လူတိုင်းဟာ နိုင်ငံခြားကို ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ဖို့ ပြောနေကြတာချည်းဖြစ်ပါတယ်။ ရက်သတ္တပတ်အဆုံး အနားယူခရီးထွက်တဲ့ကိစ္စကို အစီအမံလေးများတောင် မကြုံစဖူးခက်ခဲလှပါတယ်။ စိတ်ချရတယ်ဆိုတဲ့နေရာမျိုးက အတော်ကြီးနည်းပါးနေပြီကိုး။

ရှေးတုန်းကတော့ 'ဘာတွေဖြစ်လာမလဲ' ဆိုတဲ့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု မေးခွန်းကို ဖြေကြားဖို့ အစွရေးလူမျိုးများမှာ အရံသင့်အဖြေရှိပါတယ်။ 'အားလုံးကောင်းသွားမှာပါ' ဆိုတဲ့ အဖြေပါ။ ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲကာလ လူတွေ ဘယ်နေရာမှာ ဒုံးကျည်တွေ ကျလာမလဲဆိုတာ စောင့်နေရတဲ့ အခြေအနေမျိုး၊ အိမ်တံခါးကို ဖွင့်ဖို့၊ ဓာတ်ငွေ့ကာ မျက်နှာဖုံးကို ချွတ်ဖို့၊ ဘေးကင်းဥသြသံကို နားစွင့်နေရတဲ့ အခြေအနေမျိုးများမှာတောင် တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ဖုန်းဆက်ပြီး 'အားလုံးကောင်းသွားမှာပါ' လို့ ပြောခဲ့ကြပါတယ်။ လောလောဆယ်ဖြစ်နေတဲ့ 'အင်တီဖာဒေး' အုံကြွမှုကြီး ဖြစ်စမှာတောင် အချိန်နည်းနည်းတော့ယူရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် 'အားလုံးကောင်းသွားမှာပါ' လို့ ပြောနေကြဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဝါကျဟာ အစွရေးလူမျိုးများအတွက် အန္တရာယ်ကင်းဂါထာမန္တန် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုတော့ အဲဒီလို မဟုတ်တော့ပါဘူး။

(၈.၄.၂၀၀၂ ထုတ် တိုင်းမဂ္ဂဇင်းပါ Ilan Kutz နဲ့ Sue Kutty တို့ ရေးတဲ့ How the Trauma Takes its Toll on US အက်ဆေးကို ဘာသာပြန်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

Ilan Kutz က အစွရေးလူမျိုးစိတ်ပညာရှင် Trauma ရောဂါအထူးကု ဖြစ်ပြီး Sue က အမေရိကန်ဖွား စိတ်ရောဂါကုပညာရှင် ဖြစ်ပါတယ်။)

ပန်းတစ်ပွင့်ရဲ့ အသုံးကျမှု

ကျွန်မတို့ မိသားစုမှာ ကျွန်မရဲ့ အဖေဟာ အချောဆုံးလို့ အားလုံးက သဘောတူကြပါတယ်။ 'ချောလိုက်တာ၊ ဇာတ်လိုက်မင်းသားကျနေတာပဲ' လို့ ကျွန်မအမေရဲ့ သူငယ်ချင်းတွေက ပင့်သက်ချရင်းဆိုကြတယ်။ ကျွန်မ ပထမတန်းတုန်းက အဖေ့ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ သမ္မတကြီးလို့ အထင်ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ (တကယ်တော့ အဖေဟာ အဲဒီနှစ်က ဘုရားကျောင်း ဥပါသကာအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌလို့ ထင်ပါတယ်။)

အဖေဟာ ရုပ်ချောရုံသာ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဥယျာဉ်သမားဖြစ်တဲ့ အတွက် တစ်နည်းအားဖြင့် 'အလှ' သခင်လို့ ကျွန်မကတော့ ယူဆပါတယ်။ ဇာတ်လိုက်မင်းသားလို့ ချောတဲ့လှတဲ့သူရဲ့ အလုပ်ကလည်း အလှသရုပ်ပြရ တယ်လေ။ ဒုတိယတန်းရောက်တော့ ကျွန်မတို့အဖေများရဲ့ အလုပ်ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဘယ်လောက်ထိ အကျိုးပြုတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းရေးဖို့ တာဝန်ပေးခံရပါတယ်။ ကျွန်မစိတ်မသာမယာနဲ့ အိမ်ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာတော့ ကျွန်မအဖေရဲ့ အလုပ်က လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးမပြုရုံသာမက အပိုသက်သက် ပိုက်ဆံဖြုန်းတီးတဲ့ အလုပ်တစ်ခုပါလား လို့ တွေးနေမိပါတယ်။ ကျွန်မမြင်တဲ့အတိုင်း ပြောရရင် သူတို့အဖေများက ဥပမာအားဖြင့် ဆရာဝန်တွေ၊ ဒါမဟုတ် အိမ်ဆေးသုတ်တဲ့ ဆေးသုတ်သမား တွေ ဖြစ်နေကြမယ်ဆိုရင်တောင်မှ အဲဒီကလေးများဟာ စိတ်လက်ပေါ့ပေါ့ ပါးပါး ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ အိမ်ပြန်နိုင်ကြလိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ကျွန်မအဖေအလုပ်ကတော့ ခြေခြေမြစ်မြစ် လေးလေးနက်နက် မရှိလှတဲ့ ပကာသန အလုပ်သက်သက်ပဲလို့ စိတ်ထဲမှာခံစားရတယ်။ ဒီတော့ သီလစင်ကြယ်မှုကို သိပ်အလေးထားတဲ့ ဘုရင်ဂျီဘာသာဝင် ကျွန်မအတွေးထဲ

မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဘာမှအကျိုးမပြုဘူးပေါ့။

တကယ်တော့ ကျွန်မဟာ ဥယျာဉ်ထဲက မှန်လုံအိမ်ကို သိပ်သဘော ကျ နှစ်ခြိုက်ပြီး အုန်းထန်းပင်တွေထားတဲ့ရုံထဲမှာ ဆော့ကစားမြဲဖြစ်ပါတယ်။ (ဒီနေရာဟာ ကျွန်မအတွက်တော့ အာဖရိကတိုက်ကြီးပါပဲ)။ ဒီထဲကတောင် ကျွန်မစိတ်တွေ မသာမယာဖြစ်နေခဲ့ရတာပါ။ တစ်နေ့ကဆိုရင် မြေအောက် သိုလှောင်ခန်းထဲမှာ ယုန်ကလေးတစ်ကောင် သားပေါက်နေတာ မြင်တွေ့ခဲ့ရ ပါတယ်။ နွေရာသီဆိုရင် နောက်ဖေးက ရေစပ်သာသာရှိတဲ့ ကန်ကလေးထဲမှာ မွေးထားတဲ့ ရွှေငါးကလေးတွေ (ငါးကလေးတွေဆိုပေမယ့် တချို့က ကြောက် စရာ ကောင်းလောက်အောင် ကြီးပါတယ်)နဲ့ သွားပြီးတော့ ဆော့ကစားပါ တယ်။ ဆောင်းတွင်းရောက်တော့ ကျပ်တိုက်ရုံ (မှန်လုံအိမ်ကြီးတွေကို ခေါ် တာပါ)တွေထဲ လျှောက်သွားပြီး မင်နီဆော့တာ ရာသီဥတုကို ကျွန်မအဖေက အံ့ဩစရာ လှည့်စားနိုင်ပုံတွေကို ကြည့်ပါတယ်။

အဲဒီရုံကြီးတွေထဲက အိုမင်းလှပြီဖြစ်တဲ့ နှင်းဆီပင်ကြီးတွေမှာ ကပ်ထားတဲ့ စာတမ်းတွေနဲ့ လူကုံထံ အမျိုးသမီးကြီးတွေ ဖလော်ရီဒါတို့ အရီ ဇိုးနားတို့ ဒါမှမဟုတ် အိတလီတို့ကို သွားနေတုန်း ထိန်းသိမ်းပေးဖို့ အပ်ထား တဲ့ အဖိုးတန်ပန်းအိုးကြီးတွေနဲ့ အပင်တွေကို လျှောက်ကြည့်ပါတယ်။

အဖေ့ခြံထဲက ရွက်ကြွေနဲ့တွေနဲ့ ခရမ်းရောင်ဘယ်ရီသီးလေးတွေ၊ ထင်းရှူးကိုင်းတွေကြားက ခရစ္စမတ်ပွဲတော်အတွက် လူတွေ အကုန်လုံး တက်သုတ်ရိုက်လုပ်ကိုင်နေတာတွေကို ကြည့်နေရတာကိုက ကျွန်မအတွက် တော့ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ကြီးပါပဲ။ ကျွန်မက ဒီနေရာလေးကို ခရစ္စမတ်လိုပဲ ခေါ်ချင်တယ်။ တလှုပ်လှုပ်နဲ့ ပျားပန်းခပ်လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ ခြံလုပ်သားတွေ၊ မဆုံးနိုင်တော့တဲ့ လက်ဆောင်သစ်ပင်တွေ၊ ဗူးတွေထဲစီထည့်ထားတဲ့ ပန်းတွေနဲ့ ဒီခရစ္စမတ်ဈေးကလေးကို ကျွန်မတို့အိမ်က သူလိုငါလို ခရစ္စမတ်သစ်ပင်လေးနဲ့ ကြက်ဆင်သားကင်ထက်ပိုပြီး သဘောကျပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒါတွေက လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက်ဘာ အကျိုးပြုသလဲ။ ဘာများအသုံးကျသလဲ။ ကျွန်မအဖေအကြောင်း ကျွန်မထုတ်မရေးချင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မမှာရေးဖို့ တာဝန်ကရှိနေပြန်တော့ မလွဲမသွေ အဖေ့ကို မေးရပါတော့မယ်။ စတင်တော့ အရေးမပါလှတာတွေပဲ လျှောက်မေးပါတယ်။ အဖေ့ အလုပ်ကဘာလဲဆိုတာပေါ့။ အဖေက စိတ်ရှည်လက်ရှည်နဲ့ သေသေချာချာ ရှင်းပြပါတယ်။ အဖေ သူ့အလုပ်ကို တော်တော်ချစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ တကယ့်မေးခွန်းရောက်ပါပြီ။ 'အဖေ့အလုပ်က

mg99e.com

လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးပြုနိုင်သလား' မေးခွန်းကို ကျွန်မက နည်းနည်း ပြောင်းပြီး မေးလိုက်ပါတယ်။ ဘယ်လိုအကျိုးပြုသလဲဆိုတာထက် တော့ ပိုသင့်တော်မယ်ထင်လို့ပါ။ ဒါပေမယ့် ပြောပြီးတော့မှ ဘာမှ သိပ်မထူးပါဘူး ဆိုတာ သတိထားမိပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းကို အဖေဟာ နာကျင်မှု နည်းနိုင်သမျှ အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြီးတော့ ရိုးရိုးစင်းစင်းကလေးပဲ 'နီး' လို့ ဖြေ လိုက်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်မထင်ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ဒီကိစ္စကို ဒီမှာပဲ ရပ်လိုက်ကြ မယ်ပေါ့။

ကျွန်မအဖေ လူချောလူလှကြီးက ဒီမေးခွန်းကို တော်တော်သဘော ကျသွားပုံရပါတယ်။ လူလောကကြီးအတွင်းက သူ့နေရာကို ရှင်းလင်းပြောပြဖို့ အခွင့်အရေးရပြီဆိုတဲ့ ဟန်နဲ့ မျက်မှောင်ကြုတ်ပြီး 'လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးပြုနိုင်သလားဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ' လို့ ခပ်ဆတ်ဆတ် ပြန်မေးလိုက် ပါတယ်။

'လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ဘယ်လိုကောင်းတာတွေ လုပ်ပေးနိုင် သလဲလို့ပြောတာပါ' ကျွန်မစိတ်ရှုပ်သွားပါတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲဆိုတာကိုတောင် တယ်ပြီးရေရေရာရာမရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်မ က ၈ နှစ်သမီးပဲရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်မရဲ့ ဇာတ်လိုက်မင်းသားအဖေက ကျွန်မ ကို မျက်မှောင်ကြုတ်ကြည့်တာ မြင်လိုက်ရတော့ အားလုံးတော့ သွားပါပြီလို့ ယူဆလိုက်မိပါတယ်။

'ဒီမေးခွန်းကို ဘယ်သူက အမေးခိုင်းတာလဲ'
 'စစ္စတာက။ စစ္စတာက ပြောတာပါ'
 'စစ္စတာ ... ဟုတ်လား'

အဖေဒေါသထွက်သွားပါတယ်။ ကျွန်မ ထင်ထားတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ အဖေဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ဘာမှ အသုံးမဝင်ဘူးပေါ့။

အဖေဟာ အချိန်အတော်ကြာ ငြိမ်နေပါတယ်။ ဘယ်လိုပြောရမလဲ လို့ စကားလုံးတွေ စဉ်းစားနေတဲ့ ပုံတော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီကိစ္စကို ပြောသင့်၊ မပြောသင့် ချိန်ဆနေတဲ့ ပုံရှိပါတယ်။

'စစ္စတာ ကိုပြောလိုက်'

နောက်ဆုံးတော့ အဖေပြောချလိုက်ပါတယ်။ အရွယ်ရောက်ပြီး လူကြီးတစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောနေသလို အဖေအသံဟာ အေးစက် မာကျောနေပါတယ်။

'အဖေဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အရေးကြီးဆုံးအလုပ်ကို

လုပ်နေတာလို့ ပြောလိုက်။ အလှမရှိဘဲနဲ့ လူတွေနေလို့ရမယ်ထင်သလား။
 ပန်းတွေက ...လူသတ်သလား။ လူတွေကို ထိခိုက်နာကျင်အောင် လုပ်သလား။
 ပန်းတွေဟာ လှတယ်။ ဒါပဲ။ ဒါဆိုရင် လုံလောက်ပြီ။ သူတို့က ပန်းတွေ
 ဘာအသုံးကျသလဲလို့ မေးခိုင်းတယ်။ ဟုတ်လား သမီး။ သူတို့ကို ပြောလိုက်
 ပန်းတွေဟာ လှတယ်လို့ ပြောလိုက်။ အဖေက လူ့လောကအတွက် အလှကို
 ယူပေးတယ်လို့ ပြောလိုက်။

အဖေက နောက်ဆုံးစကားကိုဝံ့ကြွားစွာ ပြောလိုက်ပါတယ်။
 အနုပညာဆိုတာ ခံစားရကောင်းမှန်းမသိတဲ့ စစ္စတာတို့လို လူတွေအတွက်
 ဒီလို ခပ်ကြမ်းကြမ်းပြောမှ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့လည်း အဖေယူဆပုံရပါတယ်။

အဲဒီအချိန်က ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးသွားတာ ၁၀ နှစ်တောင်
 မကြာသေးပါဘူး။ ကိုရီးယားပဋိပက္ခလည်း ပြီးဆုံးစ ပူပူနွေးနွေးပဲ ရှိပါသေး
 တယ်။ ကျွန်မအဖေဟာ ရှစ်နှစ်အရွယ်သမီးလေး ကျွန်မကို ပြောနေတာ မဟုတ်
 ပါဘူး။ လူမှုလေ့လာရေး သင်ခန်းစာအတွက် အလုပ်တစ်ခု ပေးလိုက်တဲ့
 သီလရှင်တစ်ယောက်ကို ပြောနေတာလည်း ဟုတ်ပုံမရပါဘူး။

အဖေက ကျွန်မအထင် သူ့ကိုယ်သူပြောနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။
 ကျဆုံးသွားတဲ့ တန်ဖိုးများအတွက် ငိုကြွေးလိုက်တာ၊ ပန်းတစ်ပွင့်ရဲ့ အသုံးကျမှု
 ကို ရှင်းပြနေခြင်းအတွက် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်တာ၊ ကမ္ဘာကြီးဟာ သူထင်
 ထားတာထက်ပိုပြီး ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်လာပါလား ဆိုတာကို ကျွန်မ
 မေးခွန်းက သက်သေပြလိုက်သလို ဖြစ်နေတာတွေကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

(အမေရိကန်ကဗျာဆရာမ Patricia Hampl (၁၉၄၆ ခုနှစ်ဖွား) ရဲ့ The use of a
 Red Rose ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာကို ဘာသာပြန်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။)

လူစွမ်းကောင်းယဉ်ကျေးမှု

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေက မယဉ်ကျေးသေးတဲ့ လူစွမ်းကောင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း ယဉ်ကျေးမှုများလို့ ယူဆချင်ကြတဲ့ ခေတ်အခါများတုန်းက ယောက်ျားအဖြစ် ကို ရောက်ဖို့ လုံကို သွေးစွန်းစေတာဖြစ်စေ၊ ခေါင်းတစ်လုံးဖြတ်ပြတာဖြစ်စေ လုပ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အရှေ့အာဖရိကတိုက်က 'မဆိုင်း' လူမျိုးများ၊ မြောက်အမေရိကလွင်ပြင်က အင်ဒီးယန်းလူမျိုးများအပြင် ဒါဇင်ပေါင်းများစွာ ရှိတဲ့ စက်မှုအတတ်ပညာအကြံ့ခေတ်လူမျိုးများအတွင်းမှာ ယောက်ျားတစ် ယောက်ဟာ စစ်မြေပြင်မှာ လူသတ်နိုင်စွမ်းရှိကြောင်း မပြသနိုင်မချင်း လက်ထပ်ခြင်းမပြုနိုင်ပါဘူး။ လူစွမ်းကောင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းယဉ်ကျေးမှုများ အတွင်းမှာ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာကလည်း စစ်စွမ်းရည်ထက်မြက်မှုအပေါ်မှာ သာ လုံးဝမူတည်ပြီး သေခြင်းတရားနဲ့ ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ထားပါတယ်။ ဆော်လမွန်ကျွန်းစုတွေမှာဆိုရင် အကြီးအကဲရဲ့ ဩဇာအာဏာကို သူ့အိမ် ရှေ့မှာ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ ခေါင်းခွံအရေအတွက်နဲ့ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပါတယ်။ အက်စ်တက် (Aztec) ဘုရင်များရဲ့ တာဝန်ဟာ နတ်ဘုရားကို လူသား အသည်းနှလုံးနဲ့ ပူဇော်ပသဖို့ဖြစ်တယ်လို့လည်း ဆိုကြပါတယ်။

လူစွမ်းကောင်းမှန်သမျှတို့ဟာ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်လှလို့ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာတို့၊ ကျော်ကြားမှုတို့၊ လက်စားချေမှုတို့စတဲ့ အကြောင်းပြချက်တွေ နဲ့ စစ်တိုက်ကြတာချည်းဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့တကယ်ရည်ရွယ်ချက်ဒါမှ မဟုတ်လည်း မသိစိတ်ထဲက ရည်ရွယ်ချက်များရဲ့ သဘာဝဗီဇကတော့ ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးကြရဦးမယ့် ကိစ္စသာဖြစ်ပါတယ်။ တချို့မနုဿဗေဒ ပညာရှင်များက လူသားမျိုးနွယ်ရဲ့ အဖိုသတ္တဝါတွေမှာ ထူးခြားစွာပါဝင်နေတဲ့ 'မွေးရာပါ သတ်ချင်ဖြတ်ချင်စိတ်' ကြောင့်လို့ ထောက်ပြပြောဆိုကြပါတယ်။ တချို့

ကတော့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွန်လိုအပ်မှု၊ စားကျက်မြေလိုအပ်မှုနဲ့ စားဖို့ လူသားလိုအပ်မှုကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နောက်ထပ် တချို့ကတော့ စစ်ကို ယောက်ျားတွေရဲ့ မုဆိုးအလုပ် ဝါသနာနဲ့ တူညီကြောင်း ထောက်ပြပြီး ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုက ယောက်ျားတွေကို တိုက်ချင်ခိုက်ချင်စိတ် ဖြစ်လာအောင် လှုံ့ဆော်တာလို့ ဆိုကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် လူစွမ်းကောင်း ယဉ်ကျေးမှုမှာတော့ ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တိုက်တယ်ဆိုတာက ဘာမှ သိပ်အရေးပါလှတာ မဟုတ်ပါဘူး။ စစ်သွေးကြွ အပြုအမူမှန်သမျှ မွေးရာပါ ဗီဟေတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်ပြုထောပနာပြုကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။ သယံဇာတ ချို့တဲ့ပြတ်လပ်ခြင်းကို စဉ်းစားတွေးခေါ်ကြဆဲခြင်း၊ စမ်းသပ်တီထွင်ခြင်းတို့နဲ့ ဖြေရှင်းဖို့ မကြိုးစားဘဲ လက်နက်ကိုင် ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်းနဲ့သာ ဖြေရှင်းတဲ့ အကျင့်ပါနေပါ တော့တယ်။

လူစွမ်းကောင်းယဉ်ကျေးမှုစစ်ပွဲဆိုတာ အဆုံးစွန်သော စွန့်စားမှု၊ ကိုယ်ရောဂါ၊ စိတ်ရောဂါများအတွက် အကောင်းဆုံးဖြေဆေး၊ မော်ကွန်း၊ လင်္ကာနဲ့ ဘာသာရေးပုံပြင်များအတွက် မရိုးနိုင်တဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေဖြစ်ကြတဲ့ အပြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဘဝအဓိပ္ပာယ်ရှာဖွေမှုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အတွက် လူတွေသေကြ၊ အသက်ရှင်နေထိုင်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။

'အမေရိကန်ဆိုတာ လူစွမ်းကောင်းနိုင်ငံဖြစ်တယ်ဆိုတာ နားလည် သဘောပေါက်ဖို့လိုတယ်' အရှေ့အလယ်အပိုင်းပြဿနာကြီးနေချိန်မှာ အထက်လွတ်တော်အမတ် ဒန်နီယယ်ပတ်ထရစ် မိုင်နီဟန်က အာရပ် ခေါင်းဆောင် တချို့ကိုပြောခဲ့တဲ့ စကားဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကိုသူက ဂုဏ်ယူ ဝင့်ကြွားစွာ ပြောခဲ့တာဖြစ်တယ်။ နောက်ဆက်တွဲ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်တဲ့ အကျည်းတန်ကိစ္စတွေကို သူမစဉ်းစားမိဘဲပြောခဲ့တာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင် ပေမယ့် သူဟာ အမှန်တရားကို ပြောခဲ့ခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ အပြင်ပန်းကပဲ ကြည့်ကြည့်၊ လက်တွေ့အပြုအမူအရပဲ ကြည့်ကြည့် ကြည့်နည်းပေါင်းစုံနဲ့ ခေတ်ဟောင်းလူစွမ်းကောင်းလူ့အဖွဲ့အစည်းများအတိုင်း စတင်ကျင့်သုံးနေပြီဖြစ်တယ်။

ခေါင်းဆောင်မှုကိုပြုဖို့အတွက် အခြားလူပေါင်းများစွာ သေကျေ အောင်လုပ်ဖို့ ဝန်မလေးဘူးဆိုတဲ့အချက် ပြဿနာလိုအပ်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပုံရနေတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ သေးငယ်တဲ့ အချက်မဟုတ်ပါဘူး။ ပနားမား ကို ကျူးလွန်တိုက်ခိုက်ပြီးတဲ့အခါ သမ္မတဘုရ် (လက်ရှိဘုရ်ရဲ့ အဖေ)ဟာ

သူ့ကို ဘယ်သူကမှ သူ့ရဲ့ဘောကြောင်သူအဖြစ် မခေါ်နိုင်တော့ဘူး။ သူဟာ လူစွမ်းကောင်းကြီးဖြစ်တယ်လို့ ယူဆကြ တော့မယ်ဆိုပြီး ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ သတင်းစာတွေကလည်း 'သွေးချောင်းစီးအောင်လုပ်ဖို့ ဝန်မ လေးကြောင်း' ပွဲဦးထွက်လုပ်ရပ် အောင်မြင်ခဲ့တာကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှတဲ့ စကားလုံးတွေနဲ့ ထောမနာပြုခဲ့ကြတယ်။

သမ္မတရာထူးလောက် မကြီးကျယ်တဲ့ ရာထူးတွေအတွက်လည်း ဒီ 'လူစွမ်းကောင်း ယဉ်ကျေးမှု' ပုံစံတွေအတိုင်း လုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ အမျိုးသမီး အမတ်လောင်းတွေကို အမျိုးသမီးဆိုတဲ့ပုံရိပ်ကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့အတွက် ခပ်ကြမ်းကြမ်းပြောဟောဖို့ အကြံပေးလေ့ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ အမျိုးသမီးအမတ် ဒိုင်ယန်းဖိန်းစတိန်းက သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းကို အပြည့်အဝထောက်ခံကြောင်း ထပ်တလဲလဲ ဟောပြောခဲ့ပါတယ်။ ကိုလိုရာဒိုပြည်နယ်က အထက်လွတ်တော် အမတ်နေရာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သူ ဂျီစီဟိတ်ကလည်း သူ့မှာ ၁၈ နှစ်ရွယ် သားတစ်ယောက်ရှိပေမယ့် စစ်ပွဲကို ထောက်ခံကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသား အမတ်လောင်းများဆိုရင်လည်း သူတို့ရဲ့ စစ်မှုထမ်းမှတ်တမ်းတွေ လှန်လှောရှာဖွေ စိစစ်မေးမြန်းတာတွေ အဆက်မပြတ်ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။ အရပ်သားအစိုးရတစ်ခုရဲ့ ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များအနေနဲ့ လေးခွတွေ၊ လုံတွေကိုငြိမ်းပြီး တိုက်ဖို့ ဘယ်သူကမှ မျှော်လင့်ထားလို့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အနေနဲ့ သူတို့ဟာ တခြားလူသားတစ်ယောက် အသတ်ခံရ မှာကို လိုလိုလားလားရှိကြောင်းတော့ ထုတ်ဖော်ပြောကြားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင်တော့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတဲ့စကားက ကျွန်တော်တို့ကို သည်းခြေမခိုက်စေပါဘူး။ ငြိမ်းငွေစရာကြီးလို့တောင် ထင်ပါတယ်။ အဲဒီအစား ကျွန်တော်တို့က 'မူးယစ်ဆေးဝါးစစ်ပွဲ' ဆိုတာကို ဆူညံနေအောင် ဟစ်အော်ပါတယ်။ အမြဲထာဝရ မပျောက်ကွယ်တဲ့ ဆင်းရဲ မွဲတေခြင်းရဲ့ ရှက်စရာအဖြစ်တွေကို မီးမောင်းထိုးပြပြီး လုပ်ရမယ့် ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးလှုံ့ဆော်မှုတွေဟာ အခုတော့ စစ်သံစစ်သွေးတွေ ကြွေးကြော်ဖို့၊ စွမ်းအားပြဖို့ အခွင့်အခါကောင်းတွေ ဖြစ်သွားကြပါတော့တယ်။ ဘာလင် တံတိုင်းကြီး ပြိုကျသွားပြီး ဥရောပတစ်လွှားမှာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ယိုင်လဲသွား တော့ ကျွန်တော်တို့ အမေရိကန်တွေ လမ်းပေါ်ထွက်ပြီး မြူးတူးကခုန်တာတွေ မလုပ်ကြပါဘူး။ သတင်းကွန်ရက်တွေ အဆိုအရ ကျွန်တော်တို့လုပ်ခဲ့ကြ တာက သတင်းတွေကိုရှောင်ဖို့ ချန်နယ်ပြောင်းကြည့်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြမ်းဖက်တဲ့ တော်လှန်ရေးတွေက ကျွန်တော်တို့ကို အားတက်မလာစေပါ။

ဘူး။ ထာဝရရန်သူက များသွားတာက ကျွန်တော်တို့အတွက် လစ်ဟာ မှုကြီးဖြစ်သွားပြီး မနေတတ်၊ မထိုင်တတ် ယောင်ချာချာ ဖြစ်နေစေပါတော့ တယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးရဲ့ တူညီတဲ့စိတ်ကူးယဉ်မှုများဟာ ပျက်စီးမှုတွေ၊ ရက်စက်မှုတွေနဲ့ ကြမ်းကြုတ်တဲ့ သေဆုံးမှုတွေမှာသာ ဗဟိုပြုခဲ့ကြတာ ဖြစ် ပါတယ်။

ပျော်ရွှင်မှုကို ရှာဖွေနေတဲ့ လူသားတွေ၊ ချစ်ခြင်းတရားကို ဖော်ပြနေတဲ့ ကိစ္စတွေဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ဖယ်ရှားဖြတ်တောက်ပစ်ရမယ့် အရာတွေဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့က တိုက်တဲ့ ခိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေ၊ ကျည်ကပ်တွေ စလွယ်သိုင်းထားတဲ့ တစ်ကိုယ်တော်တိုက်ခိုက်ရေးသမားတွေ၊ အားနည်းတဲ့လူတွေကို မောင်းပြန်သေနတ်တွေနဲ့ တရစပ်ပစ်သတ်တာတွေကို ပိုပြီးကြည့်မြင်လိုကြပါတယ်။ တကယ့်စစ်ပွဲကြီးတွေကသာ တကယ့်အဖြစ် အပျက်တွေအပေါ် စိတ်ဝင်စားတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို နိုးကြားရှင်သန် လာစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အီရတ်ပြဿနာဖြစ်လာတော့ သတင်းချန်နယ်တွေ ကြည့်သူ ပြန်ပြီးများလာတယ်လို့ မိဒီယာတွေကဆိုပါတယ်။ ပနားမားတုန်းက ထက်တောင် စိတ်ဝင်စားမှုပိုများလာတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။

ခေတ်ဟောင်းလူစွမ်းကောင်း ယဉ်ကျေးမှုတုန်းကလိုပဲ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ ဂုဏ်သရေရှိ လူစွမ်းကောင်းကြီးများကလည်း နေရာဌာနအပေါ် များစွာ ဂုဏ်ယူကြပါတယ်။ အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ပြဿနာ၊ စာမတတ်မြောက်မှုပြဿနာ၊ ကူးစက်ရောဂါများ ပြဿနာစတဲ့ လူမှုရေးပြဿနာတွေဟာ တုန်လှုပ်ချောက် ချားသွားလောက်အောင်ကို တိုးပွားများပြားလာကြပါတယ်။ ဒီကိစ္စတွေ ဘာမှ မတတ်နိုင်ဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ခေါင်းဆောင်တွေက မှင်သေသေနဲ့ ပြော နေကြပါတယ်။ ပိုက်ဆံမရှိဘူး။ ဆင်းရဲတယ်။ မချမ်းသာပါဘူး။ ကြွေးတွေ ပိုင်းနေတယ် စသဖြင့်ပေါ့။ ဒါပေမယ့်လို့ ငြိမ်းချမ်းနေတဲ့ အခိုက်အတန့်ကလေး တွေမှာတောင် အစိုးရဘတ်ဂျက်ရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံနီးပါးဟာ လူစွမ်းကောင်း ကြီးတွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ လက်နက်ထုတ်လုပ်သူတွေဆီ စီးမျောရောက်ရှိသွား ကြပါတယ်။ ဒီကိစ္စပြောဆို ဆွေးနွေးလာကြတဲ့ အခါမျိုးမှာ ဝတ္တရားကျေပွန်စွာနဲ့ 'ပြဿနာ' အသစ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာကြပါတော့တယ်။ ဒီတော့လည်း လက်နက်ကိုင်တိုက်ဖို့၊ တစ်ဦးတည်း ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ဖို့ အခါအခွင့် သင့်သွားကြပြန်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အခု 'ကန္တာရဒိုင်းစစ်ဆင်ရေး' ဆင်နွဲ့တဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူစွမ်းကောင်းလူတန်းစားကို ထောက်ပံ့

ကူညီဖို့အတွက် ဝိုင်းဝန်းကူညီကြပါဦးဆိုပြီး နိုင်ငံတကာကို လှည့်လည် တောင်းခံနေတဲ့အထိ အဆင့်လျှော့ကျသွားပါတော့တယ်။ တခြားမြောက်ခြမ်း အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဂျပန်၊ ဂျာမနီနဲ့ ဆိုဗီယက်ယူနီယံတို့လို နိုင်ငံ တွေက လောင်းကြေး သိပ်မြင့်လွန်းတယ်လို့များ ထင်လေမလား။ ဒါမှမဟုတ် ဒီပြဿနာဟာ တကယ်စိုးရိမ်ရလောက်တာမဟုတ်ပါဘူးလို့ အောက်မေ့လေ မလားစသဖြင့် စဉ်းစားသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ မယူဆခဲ့ကြပါဘူး။ အင်အားကြီးမားတဲ့ စက်မှုနိုင်ငံကြီးတွေအဖို့ ငြိမ်းချမ်းရေးရနေတဲ့ ကာလမျိုးမှာ တတိယကမ္ဘာက အသေးစားလက်တောက်လောက် နိုင်ငံကလေးတစ်ခုကို စစ်အင်အားအလုံးအရင်းနဲ့ ဝင်တိုက်တဲ့နည်းလမ်းအပြင် တခြားနည်းလမ်းတွေ အများကြီး ရှိသေးပါလားဆိုတဲ့ စိတ်ကူးမျိုး ကျွန်တော်တို့အတွေးထဲဝင်ရောက် မလာခဲ့ပါဘူး။

ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုလားတောင့်တနေချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့က လူစွမ်းကောင်းနိုင်ငံဖြစ်နေခြင်းရဲ့ အန္တရာယ်တွေနဲ့ လူစွမ်း ကောင်းအုပ်စုတန်ဖိုးတွေနဲ့ အဆင့်မြင့်အတတ်ပညာများ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ် နေရခြင်းရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်မှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ မမြင်မသိကြသေးပါဘူး။

လက်ဝဲသမားတစ်ယောက်ကတော့ 'နယ်ချဲ့စနစ်' ဆိုပြီး အပြစ်ပုံချပါ လိမ့်မယ်။ လက်ယာသမားတစ်ယောက်ကတော့ 'နိုင်ငံတကာဝါဒ'လို့ ကျွန်တော်တို့ ပြဿနာကို ကင်ပွန်းတပ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် မနုဿဗေဒ ပညာရှင်တစ်ဦးကတော့ အရှည်ကို မျှော်ကြည့်ပြီး ဒါဟာ လူစွမ်းကောင်းတွေ လုပ်မြဲအတိုင်းလုပ်တာပဲလို့ ပြောပါလိမ့်မယ်။ စစ်စည်၊ စစ်မောင်းသံတွေ၊ စစ်ချီသီချင်းတွေကြားမှာ ယစ်မူးပြီး လှံရောင်၊ ဓားရောင်တဖွေးဖွေးနဲ့ သွေးရောင်တွေကို မှန်းဆပျော်မြူးနေတဲ့ လူစွမ်းကောင်းတွေကတော့ ထပ်ခါတလဲလဲရှေ့ကိုတိုးပြီး စစ်ပွဲဆီသို့သာ သွားကြပါလိမ့်မယ်။

ရည်ညွှန်း - ၁၉၉၇ ထုတ် 100 Essays From Time စာအုပ်က Barbara Ehrenreich ရဲ့ ၁၉၉၀ က ရေးတဲ့ "The warrior Culture" အက်ဆေးကို ဘာသာပြန်ထားတာပါ။

မိုနိုယဉ်ကျေးမှု၊ မာလ်တီယဉ်ကျေးမှုနဲ့လူငယ်

'ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ခြိမ်းခြောက်မှု' ဆိုတာကို တစ်ခုခုနဲ့အစားထိုးဖို့ လိုအပ်လာခဲ့ပြီ။ အဆင်သင့်ချင်တော့ အစားထိုးဖို့လွယ်ကူတဲ့ အရာတစ်ခုက လက်တစ်ကမ်း နားမှာရှိနေပါတယ်။ 'ယဉ်ကျေးမှုအများ အယူအဆ' (Multiculturalism) ဆိုတဲ့ အဲဒီခြိမ်းခြောက်မှုအသစ်ကို အခုလောလောဆယ်မှာ မိဒီယာတွေက 'မက္ကသီဝါဒသစ်'၊ 'မူလဘူတ အခြေခံအယူအဆသစ်' စတဲ့ စကားလုံးတွေ အပြင် တချို့ကများ 'အာဏာရှင်ဝါဒသစ်' ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းများနဲ့တောင် ပုတ်ခတ်ရှုတ်ချခြင်းပြုနေကြပါတယ်။ ကိုယ်ကြိုက်ရာစကားလုံးကိုသာ ရွေးချယ်ယူပါတော့။

ဝေဖန်သူတွေ (အဲဒီထဲမှာ သဘာရင့်ကွန်ဆာပေးတစ်ပညာရှင်ဆိုတဲ့ အုပ်စုတွေလည်းပါရဲ့)ရဲ့အဆိုအရ 'ယဉ်ကျေးမှုအများအယူအဆ'ရဲ့ ဦးတည်ချက်က သူတို့အနေနဲ့ ပညာရေးမှာ 'ဥရောပဗဟိုပြု' (ယူရိုဗဟိုပြု) ဘက်လိုက်မှုကို စွန့်ပစ်လိုက်ပြီး ပလာတိုနေရာမှာ Ntozake Shange နဲ့ အစားထိုးဖို့ အစဉ်အလာဂဏန်းသင်္ချာနေရာမှာ Yoruba ကိန်းဂဏန်းစနစ်နဲ့ အစားထိုးဖို့ဖြစ်တယ်လို့သိရတယ်။ ဒါတင်မက ဒါဟာ နိဒါန်းပဲရှိသေးတယ်။ မာလ်တီယဉ်ကျေးမှုဝါဒီ လှုပ်ရှားမှုရဲ့ ရှေးဦးသာသနာပြုများ (သူတို့ကို လှောင်ပြောင်သရော်ပြီး PC (Politically correct) နိုင်ငံရေး ကိုဖိုးမှန်များလို့ ခေါ်ကြတယ်) ဟာ တက္ကသိုလ်ပရဂျက်များကို အကြောက်တရားလွှမ်းမိုး အောင် ဖန်တီးနေကြတယ်။ သူတို့ဟာ မရည်ရွယ်ဘဲနဲ့အမှတ်တမဲ့ သတိ လှစ်လျှူချော်ပြီး "Freshperson" လို့ပြောရမယ့်အစား "Freshman" "Native American" လို့ ပြောရမယ့်အစား "Indian", "Differently abled" လို့ ပြောရမယ့်အစား (ဘုရားသခင်က သူတို့ကို ခွင့်လွှတ်ပါစေ) "Disabled"

လို့ ပြောမိတဲ့သူများကို တိုက်ခိုက်နေကြတယ်။

အဲဒီတော့ ဘာအန္တရာယ်တွေ ရင်ဆိုင်နေရတယ်ဆိုတာ သိနိုင်ပြီ မဟုတ်လား။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ် စဉ်းစားခွင့်၊ အနောက်ယဉ်ကျေးမှု လူ့ဘောင်စတာများအပြင် မြောက်မြားလှစွာ သော ပညာရှင်အတ္ထများပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် မာလ်တီအယူအဆကို တိုက်ခိုက် ခြင်းရဲ့ ကြီးမားပြင်းထန်လှတဲ့ တန်ပြန်ရိုက်ချက်တွေနောက် မျောပါမသွားခင် မှာ ပီစီသမားတွေအစားထိုးဖို့ ကြံရွယ်နေကြတဲ့ စနစ်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တစ်ခဏကလေးလောက်တော့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြည့်ကြဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဒီကိစ္စအားလုံး ကျွန်တော်သိပါတယ်။ အမှန်တကယ်တော့ ကျွန်တော်သိသမျှ အားလုံးက ဒီလောက်မျှသာပါပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော့်မျိုးဆက်က မြောက်မြားလှစွာသော လူဖြူပညာတတ်တွေလိုပဲ 'တစ်ခုတည်း ယဉ်ကျေးမှု အယူအဆ' Monoculturalism ရဲ့ သားကောင် ဖြစ်ခဲ့ရလို့ပါပဲ။ (ဒီက ရှေ့လျှောက် မာလ်တီအယူအဆနဲ့ မိုနိုအယူအဆလို့သာ လိုတိုရှင်းဖြစ်အောင် ရေးသားသွားပါမယ်။ ဘာသာပြန်သူ) အမေရိကန် သမိုင်းဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ကို သင်ပေးခဲ့ကြတဲ့အတိုင်းပြောရရင်၊ နာမည်မရှိ၊ လူမရှိတာသိသာတဲ့ 'အမေရိက' ဆိုတာကို ကိုလံဘတ်က 'ရှာဖွေတွေ့ရှိ' ခဲ့တာကစပြီး ဘုရားဖူးသွားသူများက လက်တစ်ဆုပ်စာလောက်သာရှိတဲ့ ကျေးဇူးသိတတ်သူ လူနီတွေကို ရွှေဖရုံသီးမုန့်တွေ ဝေပေးတာတွေအထိ ဆက်သွားပါတယ်။ ကောလိပ်တွေကလည်း လူမှုရေးဘာသာရပ်များ ဒါမှမဟုတ် တစ်ခါတစ်ရံ ပြည်သူ့ရေးရာ ဘာသာရပ်များလို့ခေါ်တာတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အမြင်တွေ ကျယ်ပြန့်လာအောင် လုပ်ပေးပါတယ်။ အဲဒီဘာသာရပ်တွေက ဟုမ္မားကအစ ရာဘီလေးအလယ် မက်သယူးအန်း အဆုံး ပညာရှင်အသီးသီးရဲ့ တွေးခေါ်ပုံတွေးခေါ်နည်းတွေကို မိတ်ဆက် ပေးပါတယ်။

ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားတွေကလည်း သေတာကြာလှပြီဖြစ်တဲ့ လူတွေက ချောစားရဲ့စာတွေကို ဘယ်လိုမြင်တယ်၊ ရိုက်စပီးယားရဲ့ ဇာတ်ထုပ် တွေကို ဘယ်လိုသုံးသပ်တယ် စတာမျိုးတွေ သုတေသန ကျမ်းပြုနေကြရပါ တယ်။ နိုင်ငံခြားဘာသာစကားဆိုပြန်တော့လည်း ပြင်သစ်နဲ့ဂျာမန်တို့လောက် ကိုသာ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ရှေးဟောင်းတရုတ်ပြည်ကြီးမှာ အဆင့်မြင့်အတတ် ပညာတွေရှိခဲ့သလား။ လူမည်းတွေရဲ့ အာဖရိကမှာ မင်းနေပြည်တော်ကြီး တွေရှိခဲ့သလား။ မိန်းမသားတွေဟာ ဘယ်နေရာမှာဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်ခေတ်

ဘယ်အခါမှာဖြစ်ဖြစ်၊ မည်မည်ရရ အလုပ်အကိုင်တစ်စုံတစ်ရာလုပ်ခဲ့တာမျိုး ရှိခဲ့သလား။ ဆိုတာမျိုးတွေ ကျွန်တော်တို့ဘာတစ်ခုမှ မသိခဲ့ကြဘူး။ သိအောင် လုပ်ပေးဖို့လိုတယ်လို့လည်း ဘယ်သူမှ မယူဆခဲ့ကြဘူး။

ကျွန်တော်တို့မိသားစုတွေရဲ့ ရပ်ကွက်ပတ်ဝန်းကျင်တွေက မိုနို ယဉ်ကျေးမှုအယူအဆတရားသေဝါဒကို ပိုပြီးခိုင်မာအောင် ပြုလုပ်ပေးနေကြ ပါတယ်။ ၅၀ ခုနှစ်များအတွင်းက ကျွန်တော်တို့ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်တွေ ရဲ့ ခေါင်းထဲမှာ ‘လူမှုရေးမြေပုံ’ တစ်ချပ်ပဲရှိတယ်။ အဲဒီမြေပုံက ကိုလံဘတ်ကို အိန္ဒိယကျွန်းစုများဆီလမ်းညွှန်ပေးခဲ့တဲ့ မြေပုံလောက်သာ အသုံးဝင်တာပါ။ အဲဒီမြေပုံမှာ နီဂရိုးရယ်၊ လူဖြူရယ်၊ အရှေ့တိုင်းသားတွေရယ်သာရှိပြီး၊ အရှေ့တိုင်းသားဆိုရာမှာလည်း တရုတ်နဲ့ဂျပန်သာရှိပါတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင်လည်း ပရိတ်စတစ်ရယ်၊ ကက်သလစ်ရယ်၊ ဂျူးရယ်သာရှိတဲ့ အထဲမှာ နောက်ကနစ်မျိုးအကြောင်း ဘာမှ သိပ်ပြီး များများစားစား မသိကြ ပါဘူး။ လူအမျိုးအစားနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း လင်နဲ့မယားဆိုတာပဲရှိပါတယ်။ မိုနိုအယူအဆနယ်ပယ်မှာ သိရှိသမျှ အမျိုးမျိုးအစားစား တည်ရှိမှုဆိုတာအခု ဖော်ပြခဲ့တာတွေလောက်ပါပဲ။ မိန်းမလျာ၊ ယောက်ျားလျာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ မွတ်စလင်၊ မလေးရှားလူမျိုး၊ မောမန်းဘာသာဝင်စတာမျိုးတွေ မြေပုံထဲမှာ လုံးဝမပါပါဘူး။

အဲဒါကြောင့် မာလ်တီသမားတွေရဲ့ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော် တို့ အားလုံးကို ကျယ်ပြန့်တဲ့ ကမ္ဘာကြီးအတွက် ပြင်ဆင်ပေးနေမှုကို ကျွန်တော် ဩဘာလက်ခုပ်တီးလိုက်ပါတယ်။ လက်တစ်ဖက်တည်းနဲ့ ဆိုပါတော့လေ။ တခြားလက်တစ်ဖက်ကတော့ စိတ်မရှည်နိုင်တော့တဲ့သဘော စားပွဲကို လက်ချောင်းကလေးတွေနဲ့တဒေါက်ဒေါက်ခေါက်နေမိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဝေဖန်သူတွေဟာ အချက်တစ်ချက်တော့ မှန်နေတာတွေ့ရလို့ပါ။ မာလ်တီသမားတွေက ‘နိုင်ငံရေးအရ မှန်ကန်မှု’ ဆိုတဲ့မီးခဲပြဿနာကြီးကို လှုံ့ဆော်ကြတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူတို့အားလုံးဟာ မိုက်မဲတဲ့ ဒါမှမဟုတ် ဒါထက်ဆိုးတဲ့သူတွေအဖြစ် အလျင်အမြန်ကျဆင်းသွားကြပါတော့တယ်။ ဥပမာ ပြရမယ်ဆိုရင် ‘နှုတ်နဲ့စော်ကားမှု’ ကို ပီစီစံညွှန်းနဲ့ သတ်မှတ်အရေးယူဖို့ ကိစ္စ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အပေါ် အားထားနေခြင်းမျိုးဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ တော်တော်မလျော်ကန်တဲ့ ကိစ္စမျိုးဖြစ်တယ်။

လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု၊ ကျားမ ခွဲခြားမှု၊ မိန်းမလျာ၊ ယောက်ျားလျာများ ကို မုန်းတီးမှုဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုးတွေကို အမိန့်တွေ၊ ဥပဒေတွေနဲ့ချည်း ပပျောက်

အောင်လုပ်လို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီးရမှာလဲ။ ဒါမျိုးတွေကို ရှေးပဝေသဏီကတည်းက ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့နည်းဟောင်းကြီးဖြစ်တဲ့ ဖျောင်းဖျခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း၊ တခြားလူများရဲ့ စဉ်းစားပုံစဉ်းစားနည်းတွေနဲ့ များများထိတွေ့ပေးခြင်း စတာတွေနဲ့မှ လုံးဝပျောက်အောင် ဖျောက်လို့ ရနိုင်တယ်လေ။

နောက်ပြီးတော့ 'သမ္မာဝါစာ' ကိစ္စလေးလောက် လုပ်တာကို စစ်မှန်တဲ့ လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကြီးအဖြစ် ထင်မှတ်မှားနေတာလည်း တော်တော် မိုက်မဲရာကျပါတယ်။ အမျိုးသမီးမှန်သမျှ (မစွစ်တို့ ဘာတို့မခေါ်ကြတော့ဘဲ) Ms. လို့ပဲခေါ်ခေါ်၊ လူအားလုံးကိုသူလို့ခေါ်ခေါ်၊ သူမလို့ ခေါ်ခေါ် အမျိုးသမီးများရဲ့ လုပ်ခဝင်ငွေဟာ ယောက်ျားတစ်ယောက် ၁/ - ကျပ်ရရင် ၆၅ ပြားသာရနေကြဦးမှာပါ။ လူနည်းစုတွေကို တခြားဘယ်လို နာမည်နဲ့ ခေါ်ခေါ်၊ 'အသားရောင်ရှိလူများ' လို့ပဲခေါ်ခေါ်၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု ဒဏ်အများဆုံးခံနေရသူများအဖြစ်နဲ့ကတော့ ရှိနေဦးမှာပါပဲ။ မသန်မစွမ်းလူများကို 'ခြားနားစွမ်းရည်ရှိသူများ' လို့ခေါ်လည်း အဆောက်အအုံတွေမှာ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်သွားလမ်းမရှိတာ၊ ဆွံ့အနားမကြားသူများအတွက်၊ မျက်မမြင်များအတွက် အထူးစီမံထားတာမျိုးတွေမရှိတာ စတာတွေကြောင့် အခေါ်အဝေါ်တွေဟာ ဘာအဓိပ္ပာယ်မှ မရှိပါဘူး။ သမ္မာဝါစာ ကောင်းသောစကားကို ဆိုခြင်း ဆိုတာ သာဓုခေါ်စရာပါ။ ဒါပေမယ့် စကားလုံးလှလှလေးတွေထက် လက်တွေ့အလုပ်ကပိုပြီး တန်ဖိုးရှိပါတယ်။

PC သမားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဆိုးဆုံးအချက်ကဘာလဲဆိုတော့ သူတို့တစ်တွေဟာ မာလ်တီယဉ်ကျေးမှုအရေးတော်ပုံအတွက် အလွန်အင်မတန် ညံ့ဖျင်းတဲ့လှုံ့ဆော်ရေးသမားတွေ ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတဲ့အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည့်စုံကြွယ်ဝတဲ့ ဘဝအမြင်တစ်ခုကို ပြောင်းလဲလာစေဖို့အတွက် အနိုင်ကျင့်တဲ့ နည်းတွေ၊ မရပ်မနား ပညာပေးဆုံးမနည်းတွေနဲ့ ဘယ်တော့၊ ဘယ်အခါမှ၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ လုပ်လို့မရပါဘူး။ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ်အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို 'ကောင်မလေး' (girl) လို့ မခေါ်ရဘူးလို့ ၁၉ နှစ်သား လူဖြူယောက်ျားလေး တစ်ယောက်ကို သွားပြောကြည့်ပါလား။ သူက ပြန်ပြီး 'ဟား' လွှတ်လိုက်မှာ ပေါ့။ ဒီလိုအချက်မျိုးတွေကြောင့် ရှေးရိုးသမားတွေက ဘယ်လောက်ပဲ အလန့်တကြားအော်နေနေ PCဖြစ်ခြင်းဆိုတာ မမှု့လောက်သေးတဲ့ ကိစ္စတစ်ခု အဖြစ်သာရှိနေသေးတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေ့ တက္ကသိုလ်ပရဂုဏ်အများစုမှာ ပိုပြီးအရေးကြီးတဲ့ ပိုပြီး ရှည်ကြာတဲ့ ပြဿနာတွေ အများကြီးရှိနေပါတယ်။ ဆရာတွေလောကမှာ

ထိပ်ပိုင်းနေရာတွေကြည့်လိုက်ရင် လူဖြူယောက်ျားတွေ၊ မိုနိုယဉ်ကျေးမှုသမားတွေချည်း အများစုဖြစ်နေပါတယ်။ လူနည်းစုတွေနဲ့ အမျိုးသမီးတွေကို နှိမ်ချဆက်ဆံဆဲ၊ မူးယစ်ဆေးပြဿနာ၊ အရက်ပြဿနာကြီးထွားနေဆဲ၊ အလတ်တန်း၊ အထက်လွှာတွေအတွက် သက်သက်ပညာရေးစနစ်မျိုးဖြစ်နေဆဲဆိုတာတွေတွေ့ရပါတယ်။

နှစ်ဖက်စလုံးကို အမြင်စူးရှကြည့်လင်ပါလို့ အကြံပြုချင်ပါတယ်။ ရှေးရိုးသမားများအနေနဲ့ကလည်း ပညာသင်ကြားရေးမှာ စာအုပ်ကြီးအတိုင်း လုပ်ခြင်းကို ဝေဖန်တာကို အာဏာရှင်စနစ်လို့ မမြင်သင့်ပါဘူး။ PC သမားများအနေနဲ့ကလည်း သူတို့ရှေ့က မျိုးဆက်များကဲ့သို့ အရာရာကို ဟာသကလေးနှောပြီး ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်ဖို့လိုအပ်ကြောင်း ထောက်ပြချင်ပါတယ်။ သူတို့ရှေ့မျိုးဆက်က PC ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက တီထွင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံလုံးမှန်ကန်ခြင်း (PC) ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို မာနထောင်လွှားပြီးပြောခဲ့ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လှောင်ပြောင်သရော်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ ဟာသကလေးစွက်ပြီး ပြောခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတင်မက နှစ်ဖက်စလုံးသဘောပေါက်သင့်တာ တစ်ချက်က 'မာလ်တီ' ရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားရမှာက ပီစီစံနှုန်းနဲ့တိုင်းထားတဲ့ 'အဖိနှိပ်ခံများ' ချည်းမဟုတ်ကြဘူးဆိုတာဖြစ်ပါတယ်။ "unenlightened" အမြင်မှန်မရသူများလို့ခေါ်ကြတဲ့ 'မိုနိုယဉ်ကျေးမှု' ရဲ့ သားကောင်များလည်း အဖိနှိပ်ခံများ၊ အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးသူများဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပညာရေးဟာလည်း ယေးလ်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည်နယ်တက္ကသိုလ်တစ်ခုမှာဖြစ်ဖြစ်၊ အင်မတန်တိမ်မြောက်၊ အင်မတန်ကျဉ်းတာကြောင့် တစ်နေ့တခြားအမှန်တကယ်ကို 'မာလ်တီယဉ်ကျေးမှု' အဖွဲ့အစည်းဖြစ်လာနေတဲ့ ခေတ်ကြီးထဲ တိုးဝင်ဖို့ ဘာလက်နက်မှ တပ်ဆင်ပေးခြင်းမပြုနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသင်ယူနေရတဲ့ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ အမှန်တကယ်တော့ ကမ္ဘာကြည့်ကြည့်လိုက်ရင် အင်မတန်ကျဉ်းပြီး အတွင်းဖက်ကိုသာ လှည့်နေတဲ့ ပညာရေးမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ Diversity မှာ စိန်ခေါ်မှုတွေရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပိုပြီး ပြည့်စုံကြွယ်ဝတယ်။ သက်ဝင်လှုပ်ရှားတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ပိုပြီး ပျော်စရာကောင်းပါတယ်။

100 Essays, from, Time စာအုပ်ပါ Barbara Ehrenreich ရေးတဲ့ Teach Diversity With a Smile အက်ဆေးကို မြန်မာပြန်ထားတာပါ။

ရွှေဆိုင်းခြင်းအနုပညာ

‘ဒီနေ့လုပ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကို မနက်ဖြန်ထိ မဆိုင်းပါနဲ့’ လော့ဒ်ချက်စတာစဖီးလ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ၁၇၄၉ ခုနှစ်က ဆော်ဩခဲ့တဲ့စကားဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလူကုန်ထံနယ်စားကြီးဟာ သူ့သားရဲ့ မိခင်ဖြစ်သူကို လက်ထပ်ဖို့ နေ့ရွှေ၊ ညရွှေလုပ်နေတာနဲ့ပဲ လက်မထပ်ဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် ဂုဏ်သရေရှိ ဒေါက်တာဂျန်ဆင်လို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမျိုးကိုတောင် အပြင်ဘက်မှာ နာရီပေါင်းများစွာ စောင့်ဆိုင်းခိုင်းထားလေ့ရှိတဲ့ အကျင့်ဆိုးလည်း ရှိပါတယ်။ စိတ်နှလုံးကောင်းလှတယ်ဆိုတဲ့ လူမျိုးတွေတောင်မှ အမြဲတမ်း နေ့ရွှေ၊ ညရွှေ လုပ်တတ်ကြတယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို ထင်ရှားစေခဲ့ပါတယ်။

နာမည်ကျော် ရောမစစ်ဗိုလ်ကြီးကွင်းတပ်ဖေးဘီးယပ်မက်စီးမတ် ဆိုရင်လည်း စစ်တိုက်ဖို့ကိစ္စကို နောက်ဆုံးမလွှဲသာတဲ့အချိန်ထိ ရွှေဆိုင်းနေတတ်တာကြောင့် ‘နောက်ကျကြီး’ လို့ ခေါ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ယေဟိုဗာရဲ့ ဗျာဒိတ်စကားကို ဖာရိုးဘုရင်ဆီ ပြောရမှာဝန်လေးနေတာကို မိုးဇက်က သူစကားမပြောနိုင် ဖြစ်နေတာနဲ့ အကြောင်းပြချက်ပေးပါတယ်။ ဟင်းမလက် ကတော့ ရွှေဆိုင်းခြင်းကို အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုဖြစ်အောင် မြှင့်တင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာကြီးထဲမှာ ဖင့်နှေးသူနဲ့ ချက်ချင်းလုပ်ဆိုတဲ့သူ အညီအမျှရှိနေပုံရပါတယ်။ အစောကြီးကတည်းက ဝင်ငွေခွန်ကြေးညာလွှာဖြည့်ထားသူ၊ အရစ်ကျ ပေးသွင်းရမယ့်ငွေကို ကြိုတင်ပေးသွင်းထားသူ၊ ညစာကို စောစောစီးစီး ညနေ ၆ နာရီခွဲလောက်ကြီးမှာ ဖိတ်ကျွေးသူဆိုတာတွေရှိပါတယ်။ ကျန်တစ်ဝက်ကတော့ ည ၉ နာရီ၊ ၁၀ နာရီမှ ကြွင်းကျန်သမျှလေးကို ပျော်ပျော်စားတတ်သူ၊ ငွေပေးချေရမယ့်စာရွက် အထားမှားပြီး ပျောက်ဆုံးနေတတ်သူ၊ ဝင်ငွေခွန်ကြေးညာလွှာ တင်သွင်းရမယ့်ရက် လွန်သွားလို့ ရက်တိုးပေးဖို့

mgyoe.com

လျှောက်ရတဲ့သူ စသဖြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေက ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်သွားဖို့၊ သွားဆရာဝန်ဆီသွားဖို့၊ ဆရာဝန်နဲ့တွေ့ဖို့စတဲ့ကိစ္စတွေမှာလည်း အမြဲတမ်း နေ့ရွှေ၊ ညရွှေ လုပ်နေတတ်သူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

နေ့ရွှေ၊ ညရွှေ လုပ်နေတတ်တာ မကောင်းဘူးဆိုပေမယ့် ဖင့်နှေးနေမှုကြောင့် ဖန်တီးမှု ဈာန်ဝင်စားလာတတ်တာတွေ ဖန်ဆင်းမှုဝိညာဉ်ရှင်သန်လာတတ်တာတွေလည်း ရှိပါသေးတယ်။ နာမည်ကျော် ဝတ္ထုကြီးတွေ၊ ပြဇာတ်တွေ ရေးခဲ့တဲ့စာရေးဆရာမဂျင်းကားက လက်နှိပ်စက်ရှေ့မှာ ထိုင်ပြီး စာမရေးမီမှာ တွေ့သမျှ ဘူးတွေ၊ ပုလင်းတွေဆီက စာတွေကို အကုန်လျှောက် ဖတ်လေ့ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ စာရေးဆရာ အတော်များများဟာလည်း သူရေးမယ့် စာကလွဲပြီး အခြားအရာတွေကို အလေးအနက် စဉ်းစားတတ်ကြပါတယ်။

ရောမခေတ် 'နောက်ကျကြီး' တို့နေ့က နေပြီး ဒီနေ့ရာစုခေတ်အထိ ရွှေ့ဆိုင်းမှုဆိုတာ စစ်ဘက်၊ သံတမန်ရေးရာဘက်နဲ့ တရားဥပဒေဘက်တို့ရဲ့ လက်ဝါးကြီးအုပ်သဖွယ် ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ ရှေးခေတ်အခါက ဗြိတိသျှ ဘုရင်ခံတစ်ဦးဟာ လက်အောက်ခံတွေရဲ့ ပုန်ကန်ထကြွမှုကို အေးအေးဆေးဆေး စင်္ကာပူလောက်လွှဲကိုင်ပြီး ငြိမ်သက်သွားအောင် လုပ်လို့ရပါတယ်။ စက်သေနတ်တွေ စစ်ကူတွေမှာဖို့ တဲလက်စ်တို့၊ ဘာတို့မှ သူ့မှာ မရှိဘဲကိုး။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအထိတောင် အမေရိကန် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးဟာ သူ့ရန်သူနဲ့ နားလည်မှုယူပြီး တစ်ရက်လောက် အပစ်အခတ်တွေ ရပ်စဲရင်း သောက်စားပျော်ပါးနေနိုင်သေးတယ်။ နောက်နေ့ကျမှ ပြန်တိုက်ကြတာပေါ့။ ရှေ့နေတွေကတော့ ရွှေ့ဆိုင်းမှုကို စွဲနေတဲ့ နေရာမှာ ကမ္ဘာကျော်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ရက်ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းမလုပ်တတ်တဲ့ ဘက်ဗာလေတောင်ကုန်းက အာမခံစာချုပ် အရောင်းသမား ဖရန်နိုသန်ရဲ့အဆိုအရတော့ သေတမ်းစာမရေးရသေးဘဲ သေဆုံးသွားတဲ့ ရှေ့နေတွေရဲ့ အရေအတွက်ဟာ မယုံနိုင်လောက်အောင်ကို များပါတယ်တဲ့။

ဆန္ဒမရှိခဲ့သည့်တိုင် နည်းလမ်းကတော့ ရှိပါတယ်။ ထိပ်တန်းစီးပွားရေးလောကမှာ အင်မတန်ဆိုးရွားတဲ့ နေ့ရွှေ၊ ညရွှေ ဖင့်နှေးခြင်းမျိုးရှိတာနဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာ ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းတို့ကြားမှာ ကြီးစွာသော ခြားနားခြင်းရှိပါတယ်။ အမေရိက ဘဏ်အုပ်စုရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ရစ်ချက်မန်ဒါသက်ချ်က ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေက သတိထားလုပ်ဆောင်ဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းအားဖြင့် နှောင့်နှေးမှုများ ပေါက်ဖွားလာစေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အလျင်စလိုလုပ်ဆောင်

m g y o e . c o m

ခြင်းကြောင့် ကသိကအောက်ကိစ္စတွေ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပြီး ကြီးမားတဲ့ တန်ဖိုးပေးရတတ်တယ်လို့လည်း သူကထောက်ပြပါတယ်။

အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုလိုသူတွေအတွက် အချက်အလက် တွေ ပေါက်ကွဲထွက်မှုကြီးက ဆင်ခြေပေးစရာကိစ္စတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဖတ်စရာ အစီရင်ခံစာတွေ ရှိသေးတယ်။ နောက်ထပ် နှီးနှောစရာလူတွေ ရှိသေး တယ်စသဖြင့် ‘ သတင်းအချက်အလက် အလုံအလောက် ရရှိခြင်းနဲ့ အလွန်အမင်းများပြားနေခြင်းတို့ကြားမှာ သိမ်မွေ့လှတဲ့ ခြားနားခြင်းရှိတယ်’ လို့လည်း မန်ဒါသက်ချ်က ပြောခဲ့ပါတယ်။

သူထောက်ပြချက်ကို လက်ခံသူများပါတယ်။ အစိုးရရဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန် ပိုးကြီး လေ့လာခြင်းနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ရှုပ်ထွေးပွေလီသူတွေများပြားလာ ခြင်းတို့ကြားမှာ ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ဗျူရိုကရေစီစနစ်ကြီးက ပေါ်လစီချမှတ်သူ တွေကို ဥပဒေရေးရာတွေ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုတွေ၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ချက်တွေ စတဲ့ ကိစ္စတွေနဲ့ လွှမ်းခြုံထားလေတော့ အလျင်စလို ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းက ကာကွယ်တားဆီးစေပါတယ်။ ဝါးတားဂိတ်ကိစ္စမျိုးကို ဦးတည်သွားစေခဲ့တဲ့ အစိုးရရဲ့ ချုပ်ကိုင်မှုကြီးမားလာခြင်းမျိုးဟာ စီးပွားရေးလောကကိုပါ ကူးစက် သွားစေခဲ့ပြီး ရွှေဆိုင်းဖင့်နေးခြင်းဟာ ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးရဲ့ လက္ခဏာဖြစ်သွားခဲ့ ပါတယ်။ ဘာသာစကားတိုင်းလိုလိုမှာ ရွှေဆိုင်းဖင့်နေးခြင်းဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်တဲ့ စကားလုံးတွေ အမျိုးမျိုးပေါ်ပေါက်လာစေခဲ့ပါတယ်။

ပညာရှင်လောကမှာလည်း ရွှေဆိုင်းခြင်းအတွက် ကျော်ကြားသူတွေ များပါတယ်။ နေ့စဉ် စာ သုံး၊ လေး၊ ငါးမျက်နှာ ရေးလေ့ရှိတဲ့ တောင်ပိုင်း ကယ်လီဖိုးနီးယား တက္ကသိုလ်၊ လူမှုရေးပညာရှင် ဘားနဒ်စကာလာက ‘ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ တော်တော်များများဟာ စာရွက်အလွတ်တွေမြင်ရတိုင်း ကြောက်လန့်နေတတ်ကြတယ်။ အကြောင်းပြချက်တွေကတော့ အမျိုးမျိုး ရှိတာပေါ့လေ။ စာသင်ရတဲ့ အလုပ်တာဝန်တွေများတာ၊ အိမ်တာဝန်တွေယူ ရတာ၊ နောက်ဆုံးထုတ်စာအုပ်တွေဖတ်နေရတာ၊ အောက်ခြေမှတ်စုတွေ ကြည့်နေရတာ စတာမျိုးတွေပေါ့’ လို့ ပြောပြပါတယ်။

စိတ်ပညာရှင်တွေကတော့ နေ့ရွှေ၊ ညရွှေ လုပ်တဲ့အထဲမှာ အဆိုးဆုံး က မိန်းမတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်နာရီကို ဒေါ်လာ ၅၀ နဲ့ အထက် ရယူနေကြတာတောင်မှ စိတ်ပညာရှင်အတော်များများကိုယ်တိုင်က ဒီလိုနေ့ရွှေ၊ ညရွှေ လုပ်တတ်သူတွေ ဖြစ်နေကြပါတယ်။

တစ်ချိန်က ရုပ်ရှင်မင်းသမီး မွန်ရီးရဲ့ စိတ်ရောဂါဆရာဖြစ်ခဲ့တဲ့

U.C.L.A ပါမောက္ခ ဒေါက်တာရပ်ဖ်ဂရင်းဆန်ကတော့ နေ့ရွှေ၊ ညရွှေ လုပ်တတ်တဲ့ အကျင့်ကို သက်သက်ညှာညှာမြင်ပါတယ်။

‘အချို့လူတွေအတွက် တစ်ခုခုကိုလုပ်လိုက်ရ၊ ရင်ဆိုင်လိုက်ရတာ ဟာ အမှန်တရားရဲ့ ခဏတာဖြစ်ပါတယ်။ ကြောက်လန့်နေတတ်သူတွေ အားလုံးဟာ အဲဒီအမှန်တရားရဲ့ ခဏတာလေးကို လုံးဝရှောင်ကြဉ်နေချင် ကြပါတယ်။ နောက်ဆုံးအချိန်ထိ ရွှေ့ဆိုင်းထားချင်တတ်ကြပါတယ်’ လို့ ပြောပါတယ်။

ကျော်ဂျီယာပြည်နယ်က စိတ်ပညာရှင် ဂျီအင်ဖန်ကတော့ ‘ရွှေ့ဆိုင်း ဖင့်နှေးခြင်းဆိုတာ အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စနဲ့ အရေးမပါတဲ့အသေးအဖွဲ့ကိစ္စကို မသိစိတ်တစ်ပိုင်းနဲ့ရွေးချယ်နည်း တစ်နည်းဖြစ်တယ်’ လို့ ဆိုပါတယ်။

‘ကျွန်တော့် ခြေထောက်ကို ဒရွတ်ဆွဲတဲ့အခါမှာ အကြောင်းတစ်ခုခု တော့ရှိမှာပါပဲ။ ရှိမယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော့်စိတ်မှာ ခံစားရတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သေသေချာချာ ရေရေရာရာတော့ မသိဘူး’ လို့ ပြောပါတယ်။

အချို့စိတ်ကူးတွေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေဆိုတာ ရွှေ့ဆိုင်းထားလိုက်တဲ့ အတွက် ပိုကောင်းလာတတ်တယ် ဆိုတာမျိုးတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချဖို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ခြင်းဆိုတာကိုက ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုပါတယ်။ ပါလီမန်စနစ်ဆိုတာက ဆိုင်းငံ့ခြင်း၊ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းတို့ရဲ့ လိုအပ်တဲ့ စနစ်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ဖန်တီးတာ၊ စာတစ်အုပ် ရေးတာ၊ အဆောက်အဦကြီးတစ်ခု ဆောက်လုပ်တာ စတာတွေလည်းရွှေ့ဆိုင်းခြင်း အလုပ်တွေပဲပေါ့။ ဘလင်ဟိန်း နန်းတော်ကြီးဆောက်လုပ်ဖို့ မာလ်ဘိုရီနယ် စားကြီးရဲ့ ဗိသုကာတွေနဲ့ အလုပ်သမားတွေဟာ ၁၅ နှစ်ကြာအောင် အချိန်ယူ ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီလိုအချိန်ကြာတော့ ဒီဇိုင်းဟာပိုပြီး ခန့်ညားထည်ဝါလာစေနိုင်တာပေါ့။

တကယ်တော့ အလျင်စလိုလုပ်ခြင်းဟာ ခန့်ညားထည်ဝါမှုကို လုပ်ကြံပစ်သလို ဖြစ်စေပါတယ်။ စာရေးဆရာ တီအိတ်ချ်ဂိုက်က “အချိန်ဆိုတာ တစ်ရက်ကလေး၊ တစ်နာရီကလေးအတွင်းသုံးပစ်ဖို့မဟုတ်ဘူး။ အေးအေးဆေးဆေး သက်တောင့်သက်သာနဲ့ ဖြည်းဖြည်းချင်း သုံးရမယ့် အရာဖြစ်တယ်” လို့ ရေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီတော့ လော့ဒ်ချက်စတာဖီးကို ပြောချင် တာက “ဒီနေ့လုပ်ဖို့မလိုအပ်တဲ့ ကိစ္စမျိုးကို ဘယ်နည်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် မနက်ဖြန်ထိ ရွှေ့ဆိုင်းပစ်လိုက်ပါ” ဆိုတဲ့ အချက်သာဖြစ်ပါတယ်။

အယ်ဒီတာမှတ်ချက်။ ဒီအက်ဆေးရေးဖို့စာရေးသူက ဈာန်ဝင်အောင် လုပ်ရင်း ၁၆ ပတ်ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ရပါတယ်။ ဒီအက်ဆေးကိုတည်းဖြတ်ဖို့ အယ်ဒီတာများကလည်း အဲဒီထက်မက ရွှေ့ဆိုင်းထားခဲ့ပါတယ်။

၁၉၉၇ ခုနှစ်ထုတ် 100 essays from Time စာအုပ်ထဲက Michael Demarest ရဲ့ The Fine Art of Putting Things Off အက်ဆေးကို ဘာသာပြန်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

စာအုပ်တွေကို မီးလောင်တိုက်သွင်းခြင်း

လီနင်ဂရက်မြို့တော်စာကြည့်တိုက်ကြီးဟာ တစ်နေ့နဲ့တစ်ညလုံး မီးလောင်နေခဲ့တယ်။ အမျိုးသားသိပ္ပံအကယ်ဒမီမှာ မီးကိုငြိမ်းသတ်ပြီးသွားတဲ့ အခါတော့ စာအုပ်ပေါင်း လေးသိန်းကျော် ပျက်စီးသွားခဲ့တယ်။ နောက်ထပ် စာအုပ်ပေါင်း ၃ ဒသမ ၆ သန်းကတော့ ရေကြောင့်ပျက်စီးသွားခဲ့ရတယ်။ မီးလောင်ပြီး နောက်ရက်သတ္တပေါင်းများစွာအလုပ်သမားတွေက မည်းချိပ်လောင်ကျွမ်းထားတဲ့ စာအုပ်အကြွင်းအကျန်တွေကို ဂေါ်ပြားတွေနဲ့ကော်ပြီး အမှိုက်ပုံတွေထဲ ပစ်ထည့်နေကြတယ်။ ရေစိုနေတဲ့ စာအုပ်တွေကိုတော့ ဧရာမ ပန်ကာကြီးတွေရဲ့ ရှေ့မှာကြိုးတန်းပြီး ချိတ်ထားကြရတယ်။

မီးထဲမှာတစ်ဦးတစ်ယောက်မှမသေခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်စာအုပ်တွေ မီးလောင်တဲ့အခါတိုင်း ကြွေကွဲဝမ်းနည်းခြင်းက ခြောက်လှန့်ခံရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စာအုပ်တွေဟာ သက်မဲ့အရာဝတ္ထု မဟုတ်ကြလို့ပဲ။ တကယ်ကို မဟုတ်တာပါ။ ပြီးတော့စာအုပ်တွေ ဒါလောက်အများကြီး သေဆုံးခဲ့ရခြင်းဟာ အထူးသဖြင့်မီးကြောင့်၊ အထူးသဖြင့် အများကြီးဆိုတော့ ကြေကွဲဖို့ ဖြစ်လာရတော့တာပဲလေ။

စာအုပ်တွေဟာသက်ရှိ ပုံသဏ္ဍာန်တွေဖြစ်တယ်။ စိတ်ရဲ့ရင်သွေးများဖြစ်တယ်။ စကားလုံးတွေ (အစကတော့စကားလုံးပေါ့) ဖန်ဆင်းရခြင်းမှာ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်တဲ့ အချက်တွေရှိကြတယ်။

ရုရှားလူမျိုးတွေဟာသူတို့ရဲ့စာအုပ်တွေကို သိပ်ချစ်ကြတယ်။ အရာရာတွေ ဆုံးရှုံးသွားခဲ့သည့်တိုင် ရုရှားလူမျိုးတွေ ဆုံးရှုံးမသွားရအောင် တစ်ခါတလေ စာပေကဖန်တီးပေးခဲ့တယ်။ လီနင်ဂရက်မြို့တော်ကြီး အခိုင်းခံထားရတုန်းက မြို့သူမြို့သားတွေဟာ အအေးဒဏ်အပြင် လူသားစားဘဝ

ရောက်လုဆဲဆဲအထိ အငတ်ဘေးကြီးကိုခံစားခဲ့ကြရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကဗျာတွေကို ဖတ်ပြကြတာတွေ နားထောင်ရင်း မြို့သူမြို့သားတွေ အားမွေးခဲ့ကြတယ်။

“အဲဒီဆောင်းတုန်းက ငတ်နေ၊ ဖျားနာယောင်အန်းနေ၊ မသေရုံ တမယ်လေး ရှိနေတဲ့ထဲက လီနင်ဂရက်မြို့သူမြို့သားတွေ ကဗျာကိုနားထောင်ခဲ့ ကြသလိုမျိုး ဘယ်တုန်းကမှ မရှိခဲ့ဖူးဘူး၊ အနာဂတ်မှာလည်း ရှိလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး”

လီနင်ဂရက်တိုက်ပွဲမှာ အသက်ရှင်ကျန်ခဲ့သူတစ်ဦးရဲ့အပြောဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီနေ့လည်း ကဗျာနားထောင်ဖို့အတွက်ဆိုရင် ရုရှားလူမျိုးတွေက အားကစားကွင်းကြီး တစ်ခုလုံးပြည့်လျှံသွားအောင် လာရောက်တတ်ကြပါ သေးတယ်။

ရုရှားတွေစာအုပ်မက်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးရယ်သွမ်းသွေးဖွယ်ရာတွေ လည်းရှိပါသေးတယ်။ လူတွေကမီးနဲ့မဟုတ်ဘဲ တခြားနည်းတွေနဲ့စာအုပ် တွေကို သတ်ပစ်ခဲ့ကြတယ်။

ရုရှားနိုင်ငံမှာ စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း စည်စည်ပင်ပင်နဲ့ ဖွံ့ဖြိုးလာတာက ကက်သရင်းဘုရင်မကြီးလက်ထက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ပြီး အကျင့်ပျက်နေတဲ့ ပုလိပ်တွေကိုအသုံးချပြီး ရုရှားနိုင်ငံရဲ့ ပထမဆုံးဆင်ဆာဥပဒေကို ထုတ်ပြန်ခဲ့တာလည်း ဒီဘုရင်မကြီးပဲဖြစ်ပါတယ်။

“အတွေးအခေါ်တွေဟာ သေနတ်ထက်ပိုပြီးကြောက်စရာကောင်း တယ်”လို့ လီနင်ကပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ ရုရှားလူမျိုးအဆက်ဆက်မှာ စာအုပ်တွေ ဟာ ဝမ်းသာစရာတွေရော ကြေကွဲစရာတွေပါ ဝိုင်းရံနေခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။

၆၀ ခုနှစ်တွေအတွင်း ဂူးလပ်ကို ရောက်ခဲ့တဲ့ကဗျာဆရာ၊ အက်ဆေး ဆရာ အင်ဒရေ စင်ယာ့စကီး ရေးခဲ့တဲ့စာလေး တစ်ပုဒ်ရှိပါတယ်။

၆၇ နှစ်လောက် အိမ်နဲ့ဝေးရာရောက်နေရာက ပြန်လာတဲ့လူတစ် ယောက်ကို ကြိုဆိုနေတဲ့ အဖိုးတန်ဆုံးရင်အခုန်ဆုံး ‘အိမ်နဲ့’ ဆိုတာဘာလဲ။ နှင်းဆီပန်းတွေရဲ့ရနံ့လို့ထင်သလား။ မဟုတ်ပါဘူး။ စာအုပ်တွေရဲ့‘မို့နဲ့’ပါ။

အမေရိကန်တွေကတော့ စာအုပ်တွေကို ဒါလောက်ကြီးအလေး အနက်ထားကြတော့ပါဘူး။ ရုရှားတွေလည်းထားချင်မှ ထားကြတော့မှာပါ။ သူတို့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှုတွေလည်း တယ်လီဗီးရှင်းအောက် ပြားပြားဝပ်ဖြစ်စပြုနေပါ ပြီလေ။

ဒီနေ့အနောက်နိုင်ငံတွေမှာရှိသမျှ အရာဝတ္ထုအားလုံးဟာအဆုံးအစ

mgyoe.com

မရှိပုံတူကူးထားလို့ရတဲ့အရာတွေချည်း ဖြစ်တယ်လို့ထင်ရပါတယ်။ ကွန်ပျူတာ နဲ့ဖြစ်စေ ပုံတူပွားထားလို့ ရပါတယ်။ အဲဒီတော့မတော်တဆစာအုပ်တွေမီး လောင်သွားတယ်ဆိုဦးတော့၊ တခြားနေရာထောင်ပေါင်းများစွာမှာတစ်နည်း နည်းနဲ့ကျန်ရှိနေဦးမှာသေချာပါတယ်။ အက်ဘီအိုင်တို့ပြည်တွင်းအခွန်ဌာနတို့ ပုလိပ်အဖွဲ့တို့ရဲ့ မိုက်ကရိုချစ်ဖ်တွေထဲမှာတော့ရှိနေမှာပါ။

စာအုပ်တွေသိပ်များတော့ တန်ဖိုးထားမှုလျော့ကျသွားလေ့ရှိပါ တယ်။ စာအုပ်ဆိုင်တွေက စင်တွေပေါ်မှာလည်းမရောင်းရတဲ့စာအုပ်တွေပုံနေ တာပါ။ အမေရိကန်နိုင်ငံတစ်ခုတည်းမှာပင် နှစ်စဉ်စာအုပ်အမျိုးပေါင်း ၅၀၀၀၀ လောက်ထွက်ရှိနေပါတယ်။ သစ်တောတွေကဟောင်ငိုကုန်ကြပြီ။ ဂျက်ကီ ကောလင်းရဲ့စာအုပ်တွေ ထွက်နိုင်ဖို့အတွက် သစ်ပင်တွေခုတ်လှဲခံနေရလို့ တဲ့ လေ။

၁၄၉၇ ခုနှစ်မှာ အီတလီနိုင်ငံဖလောရင့်မြို့က ပွဲတော်ကြီးတစ်ခုမှာ စာအုပ်တွေမီးပုံရုံ့တဲ့မီးပုံပွဲကြီးတစ်ခုပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒိုမီနီကန်နိုင်ငံသား ဘာသာရေးအယူသည်း ဆဗိုနာရိုလာဆိုသူတစ်ဦးက ထောင်ပေါင်းများစွာ သောကလေးတွေကို စည်းရုံးပြီးဒုစရိုက်စာအုပ်လို့သတ်မှတ်ပေးတဲ့ စာအုပ်တွေ ကိုလိုက်လံသိမ်းဆည်းယူငင်စေခဲ့ပါတယ်။ စာအုပ်ပုံကြီးဟာ ပေ ၆၀ အမြင့်ထိ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ပိရမစ်ကြီးကို ဆဗိုနာရိုလာက မီးပုံရုံ့ပစ်လိုက်ပါ တယ်။ မီးပုံရုံ့လိုက်တဲ့ထဲမှာ ညစ်ညမ်းတဲ့ပေါက်ပန်းဈေးအရာတွေလို့ ဆဗိုနာရို လာကသတ်မှတ်ခဲ့တဲ့ ရုပ်ပုံတွေ၊ တူရိယာပစ္စည်းတွေ၊ မှန်တွေ၊ ဖဲချပ်တွေစတဲ့ အရာတွေပါပါတယ်။

နောက်တစ်နှစ်လောက်ကြာတဲ့အခါမှာ ဆဗိုနာရိုလာကိုယ်တိုင် ပုပ်ရ ဟန်းမင်းကြီး အလက်ဇန္ဒား ၆ နဲ့ နိုင်ငံရေးအငြင်းပွားပြီး၊ သာသနာကထုတ် ပယ်ခံရပါတယ်။ နောက်တော့ရုံးတင်စစ်ဆေးပြီးကြိုးကွင်းစွပ်အသတ်ခံလိုက် ရပါတော့တယ်။

လီနင်ဂရက်စာကြည့်တိုက်မီးကြီးက သဘာဝကပ်ဆိုးကြီးဖြစ်ပါ တယ်။ စာအုပ်တွေကို တမင်တကာမီးရှို့ပစ်ခြင်းကတော့ ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ရုံသာမ က ဒုစရိုက်မှုလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ၊ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို မီးရှို့ပစ် ခြင်းက အမှိုက်တွေဖျက်ဆီးတဲ့စက်ထဲ ထည့်ပစ်လိုက်တာထက် ပိုဆိုးပါသ လား။ စက္ကူဆုတ်ဖြဲစက်ထဲ ထည့်တာထက်ပိုဆိုးပါသလား။ တကယ်တော့မ ထူးလှပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ စကားလုံးတွေကိုဘယ်လိုမှ ပြန်ယူလို့မရနိုင်တော့ အောင် မီးခိုးတွေအဖြစ်ပြောင်းပစ်လိုက်ခြင်းကတော့ အမယ်လေး တွေးကြည့်

ရုံနဲ့တောင် ကြောက်စရာကြီးဖြစ်ပါတော့တယ်။

ဟစ်တလာရဲ့ ၁၉၃၃ ခုနှစ် မီးရှို့ပွဲကြီးထဲမှာ၊ ကပ်ဖကာ၊ ဖရောဒါ၊ အိုင်းစတိုင်း၊ ဇိုလာနဲ့ပရောက်စ်တို့ရဲ့ စာတွေဖျက်ဆီးခံလိုက်ရပါတယ်။ ဒီမီးခိုးတွေဟာနောင်မှာထွက်ရှိလာမယ့် နာဇီတို့ရဲ့မီးခိုးခေါင်းတိုင်တွေထဲက မီးခိုးတွေရဲ့ ရှေ့တော်ပြေးဖြစ်ပါတယ်။

စာအုပ်ကိုချစ်သူမှန်သမျှ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို လွှင့်ပစ်ဖို့ဘယ်လောက် ဝန်လေးတယ်ဆိုတာသိကြပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်တွေဟာမကောင်းတဲ့၊ ဆိုးရွားတဲ့၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေတဲ့ မုသားတွေအပြည့်ပါနေတဲ့ စာအုပ်တွေပဲဖြစ်စေ ဖြစ်စေပါ။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို မီးရှို့ပစ်ခြင်းဆိုတာကျတော့ အဲဒီထက်တောင် ပိုဆိုးတဲ့ ရာဇဝတ်မှုကြီး၊ အသိဉာဏ်ကိုစော်ကားတဲ့ပြစ်မှုကြီးဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာမေးခွန်းတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့ အပြားမှာရှိသမျှ (Mein Kampf) စာအုပ်တွေကိုတစ်အုပ်မကျန် ရှာဖွေစုဆောင်း ပြီးမီးပုံပွဲကြီးလုပ်ပစ်လိုက်ရင်ကော ဘယ်လိုသဘောထားမလဲ။ ဒါဟာမွန်မြတ် တဲ့လုပ်ရပ်တစ်ခုလား။ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကြီးတစ်ခုလား။ (Mein Kampf ဆိုတာနာဇီဝါဒကို မွေးဖွားပေးလိုက်တဲ့ ဟစ်တလာရဲ့စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာသာပြန်သူ)

တစ်ခါတလေများကျတော့လည်း စာအုပ်ကောင်းတွေဟာဘယ် တော့မှ မီးမရှို့ခံရဘူးလို့ထင်စရာရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာကြီးထဲမှာ ပညာမပါတဲ့၊ မကောင်းတဲ့ပေါက်ပန်းဈေးစာအုပ်တွေ အများကြီးရှိနေသလိုပဲ။ မကောင်းတဲ့ ပညာမဲ့တဲ့လူဆိုးလူညစ်တွေရဲ့ အရေးအတွက်ကလည်း အများကြီးကို ရှိနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်တွေဆိုတာလည်း လူသားတွေ လိုပါပဲ။ အနိစ္စသဘော တရားကိုရင်ဆိုင်ကြရတာပါပဲဖြစ်ပါတယ်။ စက္ကူမှာ ပါတဲ့ အက်စစ်က စားပစ်လို့ ချုပ်ရိုးတွေ ပြုတ်ထွက်လို့ လက်ထဲမှာ ကြေမ့ သွားတတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာအုပ်တွေရဲ့မျှော်မှန်းချက်ကတော့ လူသား တွေ ထက်ပိုပြီး အသက်ရှည်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်တွေမှာ 'အသက်' ကို အံ့တုတဲ့ တန်ခိုးသတ္တိရှိပါတယ်။ လူတိုင်းဟာ ကိုယ်သေမယ့်ရက်ကို တွေး ကြည့်ဖို့ မကြောက်တတ်ပေမယ့် စကားလုံးတွေ၊ စာအုပ်တွေ သေဆုံးသွား မှာကို တွေးကြည့်ဖို့တော့ ကြောက်တတ်ကြပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စာအုပ်တွေသေဆုံးခြင်းက ပိုပြီးနက်ရှိုင်းတဲ့ ပျောက်ပျက်မှုကြီးဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

ကြော်ငြာတွေထဲမှာ အသိဉာဏ်ရှိ သတ္တဝါရှိသလား

သို့- 2B *33+X

မှ- 45=K29-1/4

ရည်ညွှန်း - ဂြိုဟ်သိမ်လေ့လာချက်

ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ဒီ 'RTH' လို့ခေါ်တဲ့ အလုံးကလေးကို အချိန်အတော် ကြာကြာလေ့လာဖို့ ရည်ရွယ်ထားခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အိုမီဂါပေါ်အရောက်မှာ အင်ဂျင်ချို့ယွင်းသွားတာကြောင့်၊ ဂြိုဟ်ပတ်လမ်းမှာ တစ်ဂါလံကို အလင်းနှစ်ခြောက်နှစ်နှုန်းနဲ့သာ မောင်းနှင်နိုင်တတ်တယ်။

ခေတ္တခဏမျှသာလေ့လာနိုင်ပေမယ့် ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ရေဒီယိုတယ်လီစကုပ်တွေကို အနှောင့်အယှက်ပေးနေတဲ့ ဖရီကွင်စီမြင့်အချက်ပြလှိုင်းတွေဖြစ်ပေါ်စေတဲ့အရာကိုတော့ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအရာဟာ 'တီးဗီး' လို့ခေါ်တဲ့ ပင်လယ်နှစ်ခုအကြားက ကုန်းမြေငယ်လေးဖြစ်တဲ့ 'ယီးဝက်စ်' က အိမ်တိုင်းလိုလိုမှာရှိတဲ့ 'တီးဗီး' လို့ခေါ်တဲ့ သေတ္တာငယ်လေးတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

'တီးဗီး' ဆိုတာစတိုးဆိုင်နိုင်ငံကလေးရဲ့ အလှပြဗီရိုဖြစ်တယ်။ ကုန်ပစ္စည်းတွေနဲ့ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေအားလုံးကို ခမ်းခမ်းနားနား၊ ဒါပေမယ့် မက်မောစရာရှိလောက်အောင် ခင်းကျင်းပြသထားတယ်။ အဲဒါတွေ ခင်းကျင်းပြထားတဲ့နောက်ခံကို ပရိုဂရမ်လို့ခေါ်တယ်။ ဘာမှတော့ အရေးပါလှတာမဟုတ်ပါဘူး။ နေ့တိုင်း (ညတိုင်း) လွှင့်ထုတ်နေတာတွေထဲက အဓိကသော့ချက်ကတော့ စပေါ့စ် (SPOTZ) ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ဒီစပေါ့စ်တွေဟာ စက္ကန့် ၃၀ ကနေ စက္ကန့် ၆၀ လောက်ထိကြာတတ်တယ်။ ထုတ်လုပ်သူကို တစ်စက္ကန့် ဒေါ်လာ ၅၀၀ လောက်ကုန်ကျစေတယ်။ ပရိုဂရမ်ဆိုတာကျတော့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲ။ တစ်စက္ကန့်မှ ဒေါ်လာ ၅၀ လောက်သာ ကုန်ကျတယ်။

စပေါ့စ်တွေကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် အောက်ပါကောက်ချက်များ တင်ပြနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

- ယီးဝက်စ်ဆိုတာ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိတဲ့ ရန်သူနဲ့ အမြဲတမ်းရှုပ်ယှက် ခတ်တိုက်ခိုက်နေရတဲ့နယ်မြေတစ်ခုဖြစ်တယ်။ အဲဒီရန်သူရဲ့ နာမည်က ဝက်တနက်စ် (Wetness) ဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံလက်နက်အသစ်အဆန်းတွေ အဆက်မပြတ်ပေါ်ထွန်းလာနေတာကြောင့် ပေါင်ဒါမူန့်ဖြူးထားသလို မကြံစဖူး အကာအကွယ်မျိုးရနေခဲ့တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဦးနှောက်ခြောက်စရာ ကောင်းလှတဲ့ ဒီပဋိပက္ခခေတ်ကြီးထဲမှာ အထိမခံတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးမျိုး ရနေခဲ့တယ်။

- ယီးဝက်စ်သားတွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ဖျော်ဖြေဖို့အတွက် သီချင်း ဆိုကြ၊ ကခုန်ကြတယ်။ အဲဒီလိုဖျော်ဖြေဖို့အတွက် ကြော်ငြာလိုလည်းခေါ်ကြတဲ့ ဒီစပေါ့စ်တွေက Nostajya (လွမ်းဆွတ်တသခြင်း) လို့ ခေါ်တဲ့ဖျော်ဖြေမှုကို ရောင်းချတယ်။ ကြေညာချက်တစ်ခုအရ ၁၉၇၃ ခုနှစ်ရဲ့ အကောင်းဆုံးတွေထဲ မှာ The Hut-Sut Song, Moonlight Serenade နဲ့ The Wood pecker Song တို့ပါဝင်တယ်လို့သိရတယ်။ လူကြိုက်အများဆုံးအနုပညာရှင်တွေ ကတာ့ အင်ဒရူးညီအစ်မများနဲ့ Snooky Lasson တို့ဖြစ်ကြပြီး အဆိုတော်တွေ က Sammy Kaye နဲ့ Glenn Miller တီးဝိုင်းက Woody Woodpecker ဆိုတဲ့ ငှက်တစ်ကောင်ဖြစ်တယ်။

- ဒီစိတ်ကူးကောင်းတဲ့လူတွေ ရောဂါပေါင်းများစွာ ဖိစီးခံနေကြရ တယ်။ ဝေဒနာပေါ်လာပြီဆိုရင် အဲဒီလူက ၁၀ ကြိမ်လောက်ခုန်ဆွခုန်ဆွလုပ်ပြီး တအားဟစ်အော်လိုက်လိမ့်မယ်။

“ဘယ်ခေါင်းကိုက်ဝေဒနာကြောင့်မှ ကိုယ့်သားသမီးတွေကို အော်တာ ငေါက်တာမဖြစ်စေရဘူးဟေ့” တဲ့

ပြီးတော့သူက အံ့ဖွယ်အဖြူရောင်ဆေးပြားတစ်ပြားကို စားလိုက် လိမ့်မယ်။ အဲဒီဆေးပြားက တခြားဆေးပြားတွေထက်ပိုပြီး မြန်မြန်ဆန်ဆန်ဝမ်း ဗိုက်ထဲမှာ ပျော်ဝင်သွားစေတယ်တဲ့။

၃ ဒသမ ၁ စက္ကန့်သာကြာတဲ့အချိန်အတွင်း အဲဒီအံ့ဖွယ်ဆေးပြားက ဝေဒနာသည်ရဲ့ပုံကို ချက်ချင်းပြောင်းသွားစေပြီး ခက်ခဲလှတဲ့အိမ်မှုကိစ္စကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့လုပ်သွားတယ်။ တစ်ချိန်ထဲမှာ တခြားဆေးပြားတွေက လည်း ဒွါရရှစ်ပေါက်စလုံးက စီးဝင်နေကြတယ်။ ၃ ဒသမ ၂ စက္ကန့်အချိန် အတွင်းမှာ နောက်ခံတေးဂီတနဲ့ ဆံပင်ပုံစံတွေပြောင်းသွားကြတယ်။